

Bronvermelding: Wienerberger

HELLENDE DAKEN

PANNEN
RIET
LEI

magazine

Eenmalige uitgave voor medewerkers en werkgevers in de hellende daken sector

**Van koekenpan
naar dakpan**

**Yanick (21) vond zijn
plek als rietdekker**

**Werken met zink en lei
vraagt om expertise
op het hoogste niveau**

Pannen-, riet- en leidekkers,

Wij hebben jullie nodig op onze socials

SCAN ME

Zet de hellende daken-sector op de kaart

- Deel jouw mening of ervaring
- Like wat je aanspreekt
- Deel berichten met je netwerk
- Post een foto en tag ons
- Nodig Hellende Daken op Instagram uit als 'bijdrager'

#TrotsOpOnsDakwerk #HellendeDaken
#Dakhelden #MeesterwerkOpHoogte

@HellendeDaken

Volg je ons al op Facebook, LinkedIn en Instagram?

Mooi! Laat zien dat jij trots bent op je vak! Hoe doe je dit? **Deel, like en reageer** op onze sociale mediakanalen

Laat van je horen — jouw stem telt!

Samen zetten we de hellende daken-sector op de kaart.

- Laat zien dat je trots bent
- Maak de sector zichtbaarder
- Krijg erkenning binnen de community
- Bouw mee aan een positief imago van onze sector
- Help nieuwe collega's warm te maken voor het vak

Beste lezer,

Welkom bij dit nieuwe magazine van de branche Hellende daken en de daaraan verbonden Hellende Daken cao. In dit magazine nemen de drie branches binnen de Hellende daken – Pannen, Riet en Lei – je mee in een aantal ontwikkelingen.

Het Sociaal Fonds Hellende Daken (SFHD) en het Opleidings- en Ontwikkelingsfonds Hellende Daken (OOHD) spelen een cruciale rol in de uitvoering van projecten rondom belangrijke thema's als duurzame inzetbaarheid, veilig werken, arbeidsomstandigheden, goed werkgeverschap, het opleiden van medewerkers en het verhogen van hun competenties. Niet alleen voor de betrokken werkgevers, maar nadrukkelijk ook voor de werknemers binnen de branche Hellende Daken. Dat alles op een aansprekende, eenvoudige manier, helder en praktisch.

Al vele jaren neemt de branche Hellende daken in veel zaken de voortrekkersrol. Door middel van regelmatig contact met de achterban en korte lijnen is snel bekend waar behoefte aan bestaat. De branche Hellende Daken kan daar per vakgroep op inspelen en ondersteuning verlenen. Daarbij worden specialisten op diverse terreinen geraadpleegd en wordt er overlegd met partijen in de Bouwkolom. Dit resulteert vaak in maatregelen op maat, passend bij de branche Hellende Daken.

Het is voor medewerkers van groot belang dat ze dagelijks veilig, gezond en met kennis van zaken hun werkzaamheden kunnen uitvoeren. Een van de mogelijkheden die wij bieden is deelname aan een Periodiek Medisch Onderzoek (PMO). Dit onderzoek biedt de werknemer een helder inzicht in zijn gezondheid en, indien nodig, een passend advies.

Een ander belangrijk thema binnen de branche is het verhogen van de betrokkenheid van de medewerkers bij hun werkzaamheden.

E-learnings en praktijkopleidingen met een civiele waarde verhogen het vakmanschap enorm. Dat vergroot het gevoel van betrokkenheid bij de medewerkers en verhoogt het aanzien van de branche als een aantrekkelijke branche. Met meer vakmanschap neemt de kans op fouten af, wat leidt tot aantoonbaar minder faalkosten voor de werkgever.

Het SFHD ondersteunt bedrijven en voorziet ze van deze informatie. Het OOHD stimuleert werkgevers en werknemers in het verhogen van de leercultuur om zo de vakkennis en competenties bij te laten blijven bij de laatste stand der techniek. Met als hoofddoel: elke dag veilig werken en op een gezonde manier mooie daken maken.

In dit magazine wordt een aantal thema's uitgediept en toegelicht.

Mocht je na het lezen vragen hebben, aarzel dan niet om contact op nemen met het secretariaat van Hellende Daken.

Veel leesplezier en een gezonde toekomst in de prachtige branche Hellende Daken!

Met vriendelijke groet,

Piet Jacobs
Voorzitter SFHD

Colofon:

Opdrachtgever:

Sociaal Fonds
Hellende Daken
www.hellendedaken.nl

Uitgever:

Business Content Media BV
Milan Potuznik
Binckhorstlaan 36, Unit C1-19
2516BE Den Haag

Redactie:

Nolanda Klunder, Birgitta van
der Linden, Piet Jacobs,
Marian Verhaar, Genevieve
Doornik, Marco Stavinga,
Esmee Schrama

Ontwerp en Vormgeving:

Wendy Rijke, Studio 3017

Organisatie:

Medewerkers Hellende Daken
Marian Verhaar
Esmee Schrama
Angela de Boer

Drukwerk:

Damen Drukkers, Werkendam

*Deze uitgave is mede
mogelijk gemaakt met
MDIEU-subsidie (Maatwerk
Duurzame Inzetbaarheid en
Eerder Uittreden) van het
Ministerie van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid.*

Copyright

Niets uit dit magazine mag
worden verveelvoudigd,
opgeslagen in een
geautomatiseerd gegevens-
bestand of openbaar
gemaakt worden in enige
vorm of op enige wijze, hetzij
elektronisch, mechanisch of
door fotokopieën, opname,
of op enige andere manier,
zonder voorafgaande
schriftelijke toestemming
van de uitgever.

21

36

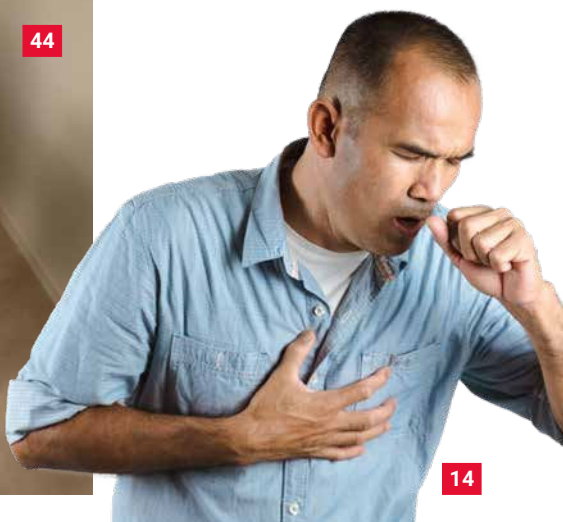
22

44

14

INHOUD:

3 Voorwoord voorzitter SFHD, Piet Jacobs.

Opleiden:

- 6** Hellende Daken Academy: Leer meer over je vak
- 10** Jasmijn volgde een opleiding met subsidie
- 11** Ellen van der Veen: "Mensen kijken wel even op van een vrouw op de kraan"

CAO/Veiligheid:

- 12** Wél een goed plan met de RI&E Hellende Daken
- 14** Hoe bescherm je jezelf tegen kwartsstof?

Duurzame Inzetbaarheid:

- 16** Met een coach op weg naar een gezondere leefstijl
- 18** Pilot interventies: Blijf de baas over je lijf
- 21** Recepten voor je lunch box
- 24** Werkdruk op het dak
- 28** Werk met plezier én met aandacht voor je lichaam

Prestigeprojecten:

- 22** Terug op het dak: de verdwenen gele dakpannen van Jachtslot Mookerheide
- 26** Werken met zink en lei vraagt om expertise op het hoogste niveau
- 30** Rieten dak van het jaar : "Dit dak vereiste veel vakmanschap"

Familiebedrijven:

- 34** Van Ettekoven Rietdekkers: een familieverhaal van negen generaties
- 38** Gebr. Janssen BV: veelzijdig, specialistisch en betrokken
- 42** Bogaerts- van Nuland BV: "Het ambacht heeft mijn hart gestolen"

Hoe kwam je op het dak:

- 32** Held op sokken – Het dak op met...
- 36** Jong talent Yanick (21): Vond zijn plek als rietdekker
- 37** Next generation Niels: "Je bouwt letterlijk iets op waar je later trots op kunt zijn"
- 40** Zij-instromer Marc: Van koekenpan naar dakpan

De passie van:

- 41** Harold Schuurmans: Veiligheidsdeskundige met een hart voor motorrijden

Sociaal Fonds Hellende Daken

- 44** Veiliger, slimmer en lichter werken op het dak

En verder:

- 46** Puzzel
- 47** Kleurplaat

Leer meer over jouw vak

Makkelijk en kosteloos met de Hellende Daken Academy

VOOR DAKDEKKERS DIE VEILIG, FIT EN MET PLEZIER WILLEN BLIJVEN WERKEN. WERK JE ALS PANNEN-, RIET- OF LEIDENDEKKEK? DAN WEET JE ALS GEEN ANDER DAT JOUW WERK NIET ALLEEN MOOI EN UITDAGEND IS, MAAR OOK LICHAMELIJK ZWAAR KAN ZIJN EN SOMS OOK BEST GEVAARLIJK. HET IS BELANGRIJK DAT JE VEILIG WERKT EN GOED VOOR JEZELF ZORGT, ZOWEL LICHAMELIJK ALS MENTAAL. MAAR HOE WEET JE WAT JE DAARVOOR MOET DOEN?

Maak kennis met de Hellende Daken Academy. Een handige online plek speciaal voor mensen die op hellende daken werken. Hier vind je alles wat je nodig hebt om veilig, gezond en slim aan het werk te blijven. Je leert in je eigen tempo, wanneer het jou uitkomt. Het is kosteloos te gebruiken, waar je ook bent.

Wat kun je verwachten?

Op de Academy zijn drie leerlijnen te vinden: Gezond werken, Veilig werken en Persoonlijke ontwikkeling. Elke module is praktisch en direct toepasbaar in je werk. Het aanbod bestaat op dit moment uit:

Gezond werken	Veilig werken	Persoonlijke ontwikkeling
- Alcohol, drugs, medicijnen en werk - Fysieke werkbelasting - Grip op geld! - Slecht weer - Werken in de zon	- Diisocyanaten - Gevaarlijke stoffen - Kwartsstof - Ladders - Valbeveiliging - Persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM's)	- Samenwerken in een team - Omgaan met werkdruk

Nieuw in 2025

Er komen dit jaar ook nieuwe modules bij, zoals:

- Een instructievideo/ e-learning over het gebruik van de Academy
- E-learning feedback geven en ontvangen
- Toolbox stof bij het slopen van daken
- E-learning lawaai
- E-learning veilig werken met lood
- E-learning asbest

Na het afronden van een e-learning of toolbox ontvang je een certificaat. Daarmee kun je aan je werkgever of opdrachtgever laten zien dat jij veilig en professioneel werkt.

Altijd en overal toegankelijk

Je kunt de Hellende Daken Academy gebruiken op je telefoon, tablet of laptop. Zo heb je alle belangrijke informatie altijd bij de hand. Of je nu thuis bent, op de zaak — je leert waar en wanneer jij wilt.

Voor het eerst inloggen of een korte uitleg nodig? Scan dan de QR-code. Je ziet meteen hoe de Academy werkt en wat er allemaal te vinden is.

Verder leren? Dat kan – met subsidie!

Wil je jezelf verder ontwikkelen? Leermeester worden? Of wil je je verdiepen in een vakmodule, zoals:

- Duurzaam bouwen
- Bladlood verwerking
- Solar techniek
- Klantvriendelijk handelen
- Certificaat heftruck

Dan is er goed nieuws: voor veel van deze cursussen zijn subsidies beschikbaar. Je werkgever kan deze aanvragen, zodat jij met korting kunt leren. Een compleet overzicht van alle mogelijkheden vind je in het subsidieboekje dat te vinden is op de Hellende Daken website.

Wat vinden collega's?

Benieuwd hoe andere dakdekkers de Academy gebruiken? Op de website van de Hellende Daken delen collega's hun ervaringen.

Zo zie je hoe zij de modules inzetten en wat het hen heeft opgeleverd. Scan de QR-code.

Jij bent aan zet

De Hellende Daken Academy helpt je om fit en scherp te blijven in jouw werk. Met actuele informatie, duidelijke uitleg en handige trainingen blijf jij bij in jouw vak. En dat allemaal zonder gedoe of kosten.

Begin vandaag nog met leren op jouw manier, op jouw moment

Heb je vragen over de Academy of subsidies, laat het ons weten via 085-489 90 50 of stuur een email naar info@hellendedaken.nl. Wij helpen je graag verder.

HELLENDE DAKEN ACADEMY

Hét online leerplatform voor jou!

De Hellende Daken Academy is hét gratis online leerplatform voor werkgevers én medewerkers binnen de branche, dus ook voor jou!

Het online leerplatform is praktisch en actueel. Het heeft verschillende thema's waaronder je informatie vindt in de vorm van e-learnings, toolboxes, instructiefilmpjes én informatiebladen. Daarnaast biedt het ook informatie over gezond werken. En dat is minstens zo belangrijk!

Neem ook eens een kijkje; Het is leuk om te doen, eenvoudig in gebruik en zowel via mobiel, tablet als laptop bereikbaar.

Tijdsbesparend:

Digitaal, dus altijd bij de hand. Leren waar en wanneer je maar wilt op de computer, tablet of telefoon.

Eigen tempo:

Doordat je de e-learnings zelf online volgt, kan je ook je eigen tempo bepalen en het leerproces versnellen of vertragen waar je wilt.

Altijd actueel:

De leermodules zijn mede ontwikkeld door onderwijskundigen en vakinhoudelijke experts, daardoor is de inhoud kwalitatief goed én actueel.

Voor elk wat wils:

Van vakspecifieke modules tot persoonlijke ontwikkeling in de vorm van educatieve filmpjes, PDF bestanden én e-learnings.

Kosteloos:

Alle werkgevers die premie afdragen aan het SFHD én hun medewerkers kunnen de Hellende Daken Academy gratis gebruiken!

Mede mogelijk gemaakt door:

Dit jaar Nieuw in de academy

Gezond werken

- ADM (alcohol, drugs en medicijnen)
- Lawaai

Veilig werken

- Omgaan met lood
- Omgaan met asbest
- Stof bij slopen van daken

Persoonlijke ontwikkeling

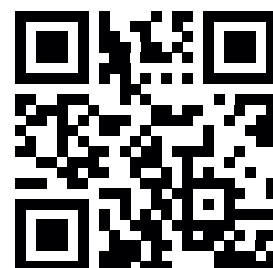
- Werkdruk
- Feedback geven en ontvangen
- Voor werkgevers en leidinggevenden: het gesprek aangaan

**Alcohol, drugs, medicijnen
en werk**

E-LEARNING

15 MIN

Bekijk ook de Instructie over de Hellende Daken Academy

Je vrachtwagenrijbewijs halen, mét subsidie – een mooie kans, vond Jasmijn Konrad. “Ik vind het geweldig dat deze mogelijkheid bestaat.”

Vorig jaar haalde Jasmijn Konrad haar vrachtwagenrijbewijs. “Ik ben operationeel directeur bij Konrad Roof Technology”, vertelt ze. “Als directeur met een eigen bedrijf vind ik het belangrijk om zo veel mogelijk zelf te kunnen. Natuurlijk is het niet de bedoeling dat je als directeur alles zelf doet, maar je moet wel weten hoe alles móet.”

Twee autokranen

“Bij ons dakdekkersbedrijf hebben we twee autokranen van 25 ton”, vertelt Jasmijn. “Om die te mogen rijden heb je een vrachtwagenrijbewijs nodig. Nu ik dat vracht-

wagenrijbewijs heb, kan ik de autokranen zelf ergens naartoe rijden. Bijvoorbeeld als ze buiten de werkweken om ergens naartoe gebracht moeten worden. Het onderhoud aan de autokranen regelen we het liefst in de vakantieperiodes, zodat ze de rest van het jaar ingezet kunnen worden. Ik hoef nu geen medewerkers meer te vragen om tijdens de vakanties de autokranen naar de garage te brengen voor service-onderhoud: dat kan ik nu zelf. Dat maakt me onafhankelijker en ik kan de jongens hiermee ontlasten.”

Pas het begin

Voor Jasmijn is deze opleiding pas het begin. “Ik heb het bedrijf overgenomen na het overlijden van mijn vader, anderhalf jaar geleden. Uiteindelijk wil ik op hetzelfde niveau komen als hij. Daarvoor wil ik zo veel mogelijk leren. Ik vind het belangrijk om zo veel mogelijk zelf te kunnen, voor het geval dat nodig is. Bovendien: als ik iets zelf ook kan, begrijp ik beter wat er speelt en wat er nodig is voor de mensen die het werk dagelijks uitvoeren. Af en toe ga ik daarom ook mee het dak op, om ook te zien hoe het werken daar is en wat er nodig is voor een project.”

Subsidie aanvragen

“Ik was blij verrast toen ik ontdekte dat ik bij het OOHd subsidie kon krijgen voor deze opleiding”, zegt Jasmijn. “Dat was echt een meevaller. Het is trouwens heel makkelijk om de subsidie aan te vragen. Het formulier is niet moeilijk om in te vullen en het geld stond snel op de rekening. Ik vind het geweldig dat deze subsidies bestaan. Ze moedigen mensen aan om door te leren.” ●

Jasmijn volgde een opleiding met subsidie

Wat is OOHd?

OOHD staat voor Opleidings- en Ontwikkelingsfonds voor Hellende Daken en biedt diverse opleidingsmogelijkheden en subsidies voor vakmensen in de sector o.a. via de Hellende Daken Academy. Meer weten? www.hellendedaken.nl

Ellen van der Veen:

“Mensen kijken wel even op van een vrouw op de kraan”

Ellen kreeg bij haar nieuwe werkgever de gelegenheid om haar certificaat voor verticaal transport te halen. “Ik ben blij met hun vertrouwen in mij vanaf het begin.”

Het begon met een vrachtwagenrijbewijs. Ellen van der Veen, al jarenlang werkzaam bij een tuincentrum, besloot dat het handig was om dat rijbewijs achter de hand te hebben. “Een kennis van me, directeur-eigenaar van dakdekkersbedrijf Dunnewind-De Lange, zei toen: ‘Haal ook meteen je hijsbewijs, dan kan je in de bouw komen werken.’ Die opmerking maakte me nieuwsgierig. Ik ging meekijken met een kraanmachinist en was verkocht.”

Opleiding voor certificaat

Met haar vrachtwagenrijbewijs op zak kreeg Ellen een baan bij het dakdekkersbedrijf. Het allereerste dat ze daar deed: een opleiding volgen voor verticaal transport (TCVT). “Dat is een voltijdsopleiding van een maand, met halve dagen theorie en halve dagen praktijk”, vertelt Ellen. “Er zijn verschillende soorten TCVT-certificaten. Met die van mij mag ik hijsen met een mobiele kraan met een capaciteit van 10 ton/meter of meer.” Voor de opleiding kreeg Ellens werkgever een subsidie van OOHd. Ellen: “Ik ben onder de indruk van hun vertrouwen in mij vanaf het begin. Ze hebben echt in me geïnvesteerd: ze hebben me aangenomen,

boden me de mogelijkheid om deze opleiding te volgen en kochten een tweede hijskraan. Dat is voor beide kanten natuurlijk best spannend: wat als ik het werk in de praktijk toch niet leuk zou vinden? Ik waardeer het erg dat ze me deze kans gegeven hebben.”

Elke dag bijleren

Ellen werkt nu ruim een half jaar als kraanmachinist. “Het is een ontzettend leuk beroep”, vertelt ze. “Het werk is heel afwisselend. Wat ik er zo mooi aan vind: je maakt samen met je collega’s iets nieuws. Ik zorg ervoor dat de materialen op het juiste moment boven zijn, mijn collega’s maken het dak. Als kraanmachinist is het jouw verantwoordelijkheid dat alles veilig gebeurt en dat je je kraan handig plaatst. Hoeveel ruimte heb je om te bewegen, hoe komt je draaicirkel uit? Dat heb je niet zomaar onder de knie, ik leer nog elke dag bij.”

Vrouw op de bouwplaats

“Op de bouwplaats kijken mensen wel even op: een vrouw op de kraan?” lacht Ellen. “Vaak hebben ze al via-via gehoord dat er bij Dunnewind-De Lange een vrouwelijke kraanmachinist is. Nu valt het nog op, maar er komen steeds meer vrouwen in de bouw. Ik krijg leuke en enthousiaste reacties. Mensen vinden het stoer dat een vrouw dit werk doet.” ●

“Ik zorg ervoor dat de materialen boven zijn, mijn collega’s maken het dak”

Geen verrassingen op hoogte

Wél een goed plan met de RI&E Hellende Daken

Als werkgever ben je wettelijk verplicht om een Risico-Inventarisatie en -Evaluatie (RI&E) op te stellen. Deze verplichting is vastgelegd in de Arbowet en geldt voor alle bedrijven met personeel. De RI&E helpt je om de risico's op de werkvloer systematisch in kaart te brengen en een plan van aanpak op te stellen om deze risico's aan te pakken. Hiermee draag je actief bij aan een veilige en gezonde werkomgeving.

Waarom een RI&E?

In de sector Hellende Daken zijn er specifieke risico's, zoals werken op hoogte, valgevaar, het gebruik van gereedschappen en fysieke belasting. Deze risico's vragen om gerichte maatregelen. Een actuele RI&E helpt je om die risico's te herkennen én beheersbaar te maken. Dat voorkomt ongelukken en beroepsziekten, verlaagt verzuim en verhoogt de inzetbaarheid van je medewerkers.

Bovendien ben je zonder een geldige RI&E kwetsbaar bij inspecties. De Nederlandse

“Een actuele RI&E helpt je om risico's te herkennen én beheersbaar te maken.”

Arbeidsinspectie controleert hierop actief. Heb je geen RI&E of is deze verouderd, dan riskeer je een boete die kan oplopen tot duizenden euro's. Ook kan het ontbreken van een RI&E gevolgen hebben bij aansprakelijkheid na een arbeidsongeval — de verzekeraar kan dekking weigeren of verhalen op de werkgever.

De branche-RI&E Hellende Daken: op maat en praktisch

Er is een digitale RI&E speciaal voor bedrijven in de hellendedakensector ontwikkeld, deze tool sluit perfect aan op de dagelijkse praktijk. Je werkt dus met een instrument dat begrijpt waar jouw risico's zitten.

De digitale branche-RI&E Hellende Daken is erkend door Steunpunt RI&E en gratis beschikbaar voor werkgevers die lid zijn van Gebouwschil Nederland, sectie daken (GNL), Vakfederatie Rietdekkers (VFR), of Nederlandse Vereniging van Leidekkers (NVVL) en afdragen aan het SFHD. Voor bedrijven met maximaal 25 medewerkers én zonder extra risicofactoren is externe toetsing niet nodig. De tool is gebruiksvriendelijk, online toegankelijk en helpt je stap voor stap.

Kortom: zonder RI&E loop je risico's — op boetes, ongevallen en aansprakelijkheid. Met de branche-RI&E Hellende Daken voldoe je niet alleen aan de wet, je bouwt ook aan een veilige, gezonde en professionele werkomgeving. Start daarom vandaag nog! ●

SAMEN STERKER OP HET DAK

Werk je in de sector Hellende Daken? Dan wil je duidelijkheid. Over je loon. Over je werktijden. Over je veiligheid en gezondheid. LBV is de vakbond die daarvoor zorgt. Wij onderhandelen jouw cao, komen op voor jouw belangen op de werkvloer en helpen als je werkgever zich niet aan de afspraken houdt.

Wat doet LBV voor jou?

Wij onderhandelen jouw cao. Zo steeg je loon per 1 januari 2025, krijg je reistijd vergoed en is de gezondheidscheck (PAGO) uitgebreid naar een volwaardig PMO. Wel zo belangrijk in een fysiek zwaar beroep.

Praktische hulp en juridische steun

Twijfel je over je contract, uurloon of toeslagen? Onze juristen staan voor je klaar. Voor advies, bemiddeling of juridische actie als dat nodig is. Ook als je (nog) geen lid bent.

Betrokken in jouw sector

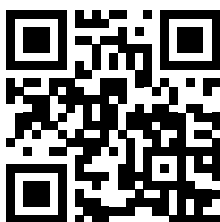
We zijn actief in het Sociaal Fonds Hellende Daken (SFHD) en het Opleidingsfonds OOHD. Dat betekent: trainingen, keuringen en regelingen om eerder te stoppen met werken. En we denken mee over oplossingen voor uitdagingen in de sector, van duurzame inzetbaarheid tot vakopleidingen voor jongeren.

Meer dan onderhandelen alleen

Voor €12,50 per maand ben je lid van LBV. Daarmee kies je voor zekerheid, invloed en ondersteuning.

Stel je vraag: óók als je nog geen lid bent!

Meer weten? Scan de QR-code:

Persoonlijk woord van de onderhandelaar

"De sector Hellende Daken is een prachtig vakgebied, maar ook fysiek zwaar werk. Daarom onderhandel ik namens LBV over afspraken die er écht toe doen: betere gezondheidschecks, meer loon, een regeling voor eerder stoppen en een eerlijke vergoeding van je reistijd."

We komen niet alleen op voor je rechten, we zorgen ook dat je ze kunt benutten. Heb je een vraag of loopt er iets niet lekker op je werk? Bel me gerust. Liever één telefoontje te vroeg dan te laat."

M. (Marco) Stavinga

CaO-onderhandelaar LBV

088 266 3000 | 06 131 040 17

marco.stavinga@lbv.nl

Bescherm jezelf tegen kwartsstof

Je ziet het nauwelijks, maar toch is het een gevaar voor je gezondheid: kwartsstof. Als je vaak kwartsstof inademt bij het werken met dakpannen, leisteen en rietvorsten, raken je longen beschadigd. “Als de schade er eenmaal is, kan je er niet meer van genezen”, vertelt de longarts. “Daarom is het belangrijk om te voorkomen dat je schade krijgt.”

Bij het bewerken van dakpannen, leisteen en rietvorsten komt kwartsstof vrij. De kleinste deeltjes van die stof zie je nauwelijks, maar je ademt ze wel in. Longarts Renée van Snippenburg en arbeidshygiënist Nettie van der Meer, beiden werkzaam bij het Nederlands Kenniscentrum Arbeid en Longaandoeningen (NKAL), vertellen wat daarvan de risico's zijn.

Ernstige ziekte

“Als je kwartsstof inademt, komt het in je longen”, legt Renée uit. “Daar leidt het tot ontstekingsreacties. Als die ontstekingen chronisch worden, ontstaan er littekens in je longen. Gaan de ontstekingen dan nog

door, dan krijgen mensen silicose, een vorm van longfibrose. Er is bij blootstelling aan kwartsstof daarnaast ook een verhoogd risico op het krijgen van longkanker. Bij longfibrose neemt je longvolume af: je wordt kortademig en krijgt bij inspanning te weinig zuurstof binnen. Dat is een ernstige ziekte, waar je niet meer vanaf komt. Er is geen medicijn voor.”

Op tijd ontdekken

Het NKAL ontwikkelt gezondheidsbewakingsprogramma's voor werkgevers om longaandoeningen zo vroeg mogelijk op te sporen. Nettie: “Werknemers zien niet altijd het nut van meedoen met PMO's en PAGO's, maar die zijn heel belangrijk: met regelmatige checks kan je vroegtijdig ontdekken dat je longen aangetast beginnen te raken. Je kunt de schade niet genezen, maar je kunt er wel voor zorgen dat die niet erger wordt, door voortaan niet meer met kwartsstof te werken of meer beheersmaatregelen te nemen.”

Werk veilig

Hoe voorkom je dat je te veel kwartsstof inademt? Nettie vertelt: “Werkgevers moeten regelen dat het werk veilig gedaan kan worden en hun werknemers daaraan herinneren. Als werknemer moet je erop letten dat je je aan de veiligheidsregels houdt. Je kunt het werk zo inrichten dat er minder stof vrijkomt: je kunt knippen in plaats van zagen, of een zaag gebruiken met watertoevoer of afzuiging. Let er dan op dat je de filters vaak genoeg vervangt. Ga niet te dichtbij staan als een collega aan het zagen of slijpen is. Gebruik verder ook persoonlijke beschermingsmiddelen. Na het zagen moet je het stof niet wegvegen of wegblazen met perslucht, want dan kun je stof alsnog inademen. Gebruik liever een geschikte stofzuiger.” Renée benadrukt: “Je hebt veel zelf in de hand.” ●

“Met regelmatige checks kan je vroegtijdig ontdekken dat je longen aangetast beginnen te raken.”

PMO (van PAGO naar PMO)

Heb jij al meegedaan met het PMO?

Als medewerker in de sector Hellende Daken, krijg je regelmatig een uitnodiging voor het PMO (Preventief Medisch Onderzoek), voorheen heette dit het PAGO.

Maar wat is een PMO? En waarom zou je hieraan deelnemen?

Waarom deelnemen aan het PMO?

- Binnen één uur inzicht in jouw gezondheid.
- Voorkomen is beter dan genezen.
- Je kan kosteloos deelnemen.
- Deelname kan (doorbetaald) onder werktijd.
- Het PMO wordt uitgevoerd door medisch specialisten.
- Het is geen keuring, je kan dan ook nooit afgekeurd worden.
- Gezonder is meer werkplezier!

Wat is het PMO?

Het PMO is een gezondheidscheck. Het bestaat uit:

- Online vragenlijst
 - Medisch onderzoek
 - Adviesgesprek
 - Persoonlijk rapport met jouw resultaten
- Als medewerker in de sector Hellende Daken mag je **kosteloos** meedoen.

De vragenlijst

Voorafgaand aan je PMO afspraak vul je een online vragenlijst in, met vragen over onder andere: jouw gezondheid, lichamelijke klachten, huid- en luchtwegklachten, lawaai-belasting en werkvermogen.

Adviesgesprek en persoonlijk rapport

Na afloop van het medisch onderzoek bespreek je samen met een medisch specialist jouw resultaten. Ook ontvang je gezondheidsadvies. In je mailbox ontvang je een rapport met je persoonlijke resultaten.

Het is geen keuring, je kan dan ook nooit afgekeurd worden.

Het medisch onderzoek

Tijdens het medisch onderzoek wordt het volgende bij jou onderzocht:

- Longen
- Gehoor
- Ogen
- Lichamelijke klachten
- Cholesterol en glucose
- Bloeddruk
- Buikomvang
- BMI (lengte, gewicht)

Alle testen zijn pijnloos en worden uitgevoerd door een medisch specialist.

Jouw persoonlijke resultaten worden nooit gedeeld met je werkgever!

Bekijk hier de PMO video en zie hoe een PMO in zijn werk gaat

Benieuwd naar de belangrijkste PMO-resultaten uit de branche? Lees erover op de volgende pagina. ●

BELANGRIJKSTE RESULTATEN

Van de **PMO's (Preventief Medisch Onderzoek)**
uit de Hellende Daken sector

Uitgevoerd in de periode oktober 2023 t/m maart 2024

2023
2024

Hoe staat het met de **duurzame inzetbaarheid** van de medewerkers in de Hellende Daken sector en wat kan er beter?

FYSIEKE BELASTING EN KLACHTEN

FYSIEKE KLACHTEN

66%

66% van de deelnemers ervaart fysieke klachten met name in nek/schouders, rug, armen/handen en benen/voeten.

Volgens 63% komen fysieke klachten soms tot altijd door het werk. Met tillen/dragen en bukken, word het meeste belasting ervaren.

HINDER

32%

32% geeft aan dat de fysieke klachten soms tot altijd hinderen op werk.

Stimuleer ergonomisch werken!

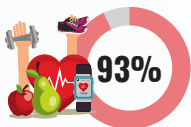
Vermijd langdurig achtereen belastende werkzaamheden en zorg voor taakrotatie waar mogelijk. Geef aandacht aan ergonomisch tijdens een teamoverleg, dagstart of toolbox.

Heeft je medewerker last van fysieke klachten?

Bied een werkplekonderzoek aan via de pilot 'Aan de slag met je gezondheid!'.

LEEFSTIJL

LEVENSTIJL

93%

van de deelnemers geeft aan dat een andere levensstijl de gezondheid kan beïnvloeden.

Er wordt het slechtst gescoord op:

- Bewegen en voeding
- Hierna volgen alcohol inname, ontspannen, slapen en roken

Medewerkers willen aan de slag met **afvallen, meer sporten, stoppen met roken, minder snoepen, meer groente/fruit, minderen met alcohol en ontspanning/slaap**

Leefstijlcoaching

De resultaten uit het medisch onderzoek kunnen worden verbeterd door middel van leefstijl verandering. Zorg voor individuele ondersteuning bij gedragsverandering op het gebied van leefstijl.

Bied leefstijlcoaching aan via de pilot 'aan de slag met je gezondheid'

MEDISCH ONDERZOEK

BMI (BODY MASS INDEX)

66%

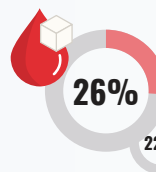
66% van de deelnemers heeft een te hoog BMI (overgewicht).

13% heeft een ernstig verhoogd BMI

HEEFT EEN (MATIG) TE HOGE BUIKOMVANG

Hiervan heeft 30% een ernstig vergrote buikomvang.

GEVOLGEN OVERGEWICHT

Als gevolg van overgewicht heeft 26% een hoge kans op ziekten als diabetes type 2 of een hoog cholesterol en 22% een erg hoge kans.

CHOLESTEROL RATIO

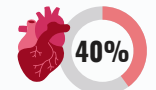
38%

38% scoort slecht op cholesterol ratio. Dit is de verhouding tussen LDL en HDL-cholesterol en geeft een indicatie voor het risico op hart- en vaatziekten.

HART- EN VAATZIEKTEN

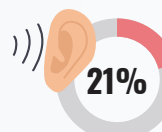
20% loopt hoog risico op hart- en vaatziekten, 3% zeer hoog risico.

BLOEDDRUK

40% heeft een (licht) verhoogde bloeddruk.

GEHOOR

GEHOORVERLIES

21% van de deelnemers heeft afwijkend gehoorverlies.

30% heeft last van beroepshardhorendheid. **Schadelijk geluid** op het werk kan leiden tot beroepshardhorendheid (volgens richtlijnen NCVB).

Gehoorbescherming

Benadruk bij medewerkers het belang van gehoorbescherming en zorg dat dit altijd voldoende aanwezig is.

Met de coach op weg naar een gezondere leefstijl

Hoe help je mensen om gezonder te leven? Bij dakdekkersbedrijf Dunnewind-De Lange volgen acht medewerkers een leefstijltraject, waarbij een coach ze helpt om een persoonlijk gezondheidsdoel te bereiken: stoppen met roken, meer sporten of beter omgaan met stress.

“Wij vinden het belangrijk dat onze medewerkers gezond en fit blijven. We hopen dat ze gezond blijven in hun werk en daarna nog lang kunnen genieten van hun pensioen”, vertelt Bianca Ardesch-Wolbers van dakdekkersbedrijf Dunnewind-De Lange. “Om ze daarbij te helpen, doen we nu in samenwerking met Hellende Daken en Arbo Unie een proefproject over duurzame inzetbaarheid.”

Aan de slag met een coach

Het proefproject houdt in dat acht medewerkers een leefstijltraject aangeboden krijgen. Bianca: “We hadden ons afgevraagd of onze nuchtere medewerkers wel open zouden staan voor zo’n traject, maar we hadden in no-time acht aanmeldingen. De deelnemers kiezen een doel en stellen dan samen met een coach een plan van aanpak op. Ze zijn allemaal heel gemotiveerd en hebben serieuze doelen gesteld: de een wil stoppen met roken, een ander wil meer bewegen of beginnen

De deelnemers bedenken samen met de coach hoe ze hun doel kunnen halen.

met sporten, en weer een ander wil werken aan zijn mentale gezondheid. Bij mentale gezondheid gaat het over onderwerpen als beter leren omgaan met stress. De deelnemers bedenken samen met de coach hoe ze hun doel kunnen halen. Ze stellen bijvoorbeeld een hardloopschema op en krijgen tips en adviezen over gezonde voeding. Gedurende acht maanden hebben ze vervolgens om de vier à zes weken een individueel gesprek met de coach, die bijhoudt hoe het gaat en ze helpt als ze extra ondersteuning nodig hebben.”

Belang van goede gezondheid

“Als werkgever willen we onze medewerkers bewust maken van het belang van een goede gezondheid, en ze daarbij handvatten bieden om gezonder te leven”, besluit Bianca. “We hopen daarmee hun werkplezier te vergroten en het ziekteverzuim omlaag te brengen. Waar het op neerkomt is dat we een werkomgeving willen creëren waarin vitaliteit en duurzame inzetbaarheid centraal staan.” ●

Leefstijlcoaching:

Blijf de baas over je lijf

EEN ZWAAR BEROEP VRAAGT OM EEN STERK LICHAAM ÉN EEN GEZONDE GEEST. DAT GELDT ZEKER VOOR DE MENSEN DIE DAGELIJKS, IN WEER EN WIND, OP DE DAKEN STAAN. BIJ HELLENDE DAKEN BESEFFEN ZE DAT VITALITEIT DE SLEUTEL IS TOT DUURZAME INZETBAARHEID. DAAROM SCHAKELDEN ZIJ DE HULP IN VAN LEEFSTIJLCOACH RITA PAIJMANS, DIE MET PRAKTISCHE, PERSOONLIJKE COACHING DAKDEKKERS ONDERSTEUNT OM OOK OP DE LANGE TERMIJN GEZOND EN ENERGIEK TE BLIJVEN.

Dakdekkers weten hoe zwaar fysiek werk kan zijn. Het dakdekken vraagt veel van je lichaam, maar ook van je aanpassingsvermogen. "In de praktijk zie je dat mensen in deze beroepen vaak pas laat om hulp vragen," vertelt Rita. "Zeker mannen in fysieke beroepen doen dat meestal niet vanzelf. Ze zien bij collega's die net met pensioen gaan dat het lichaam echt op is. Dan beseffen ze dat ze zelf ook verantwoordelijkheid moeten nemen voor hun gezondheid."

Bewustwording binnen de branche

De leefstijlcoaching is onderdeel van een bredere pilot die begin 2025 van start ging. De aanleiding kwam uit de sector zelf. Esmee

Schrama, projectcoördinator namens Hellende Daken, zag dat er meer aandacht nodig was voor gezondheid op lange termijn. "We willen dat dakdekkers ook ná hun werkzame leven nog gezond zijn en kunnen genieten van hun pensioen. Leefstijl speelt daarin een cruciale rol." Daarom werd besloten om leefstijlcoaching actief aan te bieden als vervolg op het PMO als los traject, onder de naam 'Aan de slag met je gezondheid'. Esmee werkt hiervoor nauw samen met vitaliteitscoach Rita Paijmans van de Arbo Unie. "Met elkaar zorgen we voor een goede aansluiting tussen onderzoek, begeleiding en uitvoering."

Leefstijladviseur

Volgens Rita groeit het bewustzijn. "Mensen realiseren zich steeds meer dat leefstijl invloed heeft op hoe lang ze hun beroep kunnen volhouden. En dat je met kleine aanpassingen al veel kunt bereiken." Hoewel het begrip vitaliteit steeds vaker opduikt, is het niet altijd duidelijk wat een vitaliteitscoach precies doet.

Rita: "Het gaat erom dat mensen zelf gaan ervaren wat het oplevert: meer energie, beter slapen, minder stress."

“Bij wat een leefstijladviseur doet, is dat beeld vaak duidelijker,” vertelt ze. “Dat dekt misschien iets beter de lading, want het gaat niet alleen om coaching, maar ook om concrete adviezen en begeleiding bij onderwerpen als voeding, beweging, slaap, stress en stoppen met roken.”

Wat kun je wél?

Rita heeft een brede achtergrond: ze is opgeleid tot gewichtsconsulent en personal trainer, volgde opleidingen tot leefstijl- en mental coach én werkte jarenlang in een medische functie. “Die medische kennis helpt me om signalen beter te herkennen en mensen gerichter door te verwijzen als dat nodig is. Maar het belangrijkste blijft: goed luisteren en samen kijken wat iemand wél kan.”

Van PMO naar persoonlijk plan

Voor de hellende dakenbranche wordt leefstijlcoaching aangeboden in combinatie met een preventief medisch onderzoek (PMO). “Soms melden mensen zich eerst aan voor

Rita: “Als je blijft doen wat je deed, verandert er niets.”

een leefstijltraject en doen ze daarna het PMO, soms andersom,” vertelt Rita. “Maar het mooie is: je combineert de resultaten uit het PMO met iemands persoonlijke verhaal. Dat geeft een compleet beeld.”

De intake

Tijdens de intake kijkt de coach samen met de deelnemer naar doelen, gewoontes en motivatie. “Ik stel altijd een aantal vaste vragen: hoe belangrijk is het doel voor je? Hoe groot is je vertrouwen dat het je lukt? En wat ben je bereid te doen om je leefstijl aan te passen?” Daarna volgen er gesprekken verspreid over een aantal maanden. “Het tempo en de inhoud stemmen we af op wat iemand nodig heeft. Soms gaat het over afvallen, soms over beter slapen of omgaan met stress.” Wat opvalt is de

Rita: “Je kunt met kleine aanpassingen al veel bereiken.”

variatie aan thema's die deelnemers inbrengen. “Voorheen draaide het vaak vooral om gewicht, maar nu zie ik dat mensen ook met andere doelen komen. Dat maakt het werk afwisselend én waardevol.”

Motivatief als doorslaggevende factor

“Soms merk je na twee of drie gesprekken dat iemand nog niets met de adviezen heeft gedaan. Dan stel ik de vraag: is dit doel nog belangrijk voor je? En ben je echt gemotiveerd om iets te veranderen? Want als je blijft doen wat je deed, verandert er niets. Die confrontatie is soms nodig om iemand in beweging te krijgen.”

Realistische doelen

Een belangrijk onderdeel van de aanpak is het stellen van haalbare doelen. “Soms wil iemand uiteindelijk 15 kilo afvallen, maar dan zeggen we: laten we voor dit traject het doel stellen op 7 kilo. Als dat lukt, bouwen we verder. Hetzelfde geldt voor bewegen: niet iedereen hoeft ineens vijf keer per week naar de sportschool. Misschien is een lunchwandeling al een goede eerste stap. Het gaat om kleine veranderingen die passen in iemands leven.” Die persoonlijke benadering maakt het verschil. “Het gaat erom dat mensen zelf gaan ervaren wat het oplevert: meer energie, beter slapen, minder stress. Als ze dat voelen, willen ze meestal vanzelf meer.”

Samenwerking met Hellende Daken

De samenwerking met Hellende Daken begon jaren geleden, toen initiatiefnemer Esmee Schrama de vitaliteitscoach benaderde voor deelname aan een beurs. “Toen hebben we geopperd om daar ook testjes te doen, een mini-PMO, zoals bloeddruk meten of een fittest,” vertelt Rita. “Dan geef je mensen direct iets tastbaars mee. Dat werkte goed: het verlaagt de drempel en je ziet meteen wie geïnteresseerd is.” Sindsdien is de samenwerking blijven bestaan. “Voor het PMO

in de hellende dakenbranche hebben we ook een informatief filmpje gemaakt, zodat mensen kunnen zien wat zo'n onderzoek inhoudt. Zeker voor mensen die niet gewend zijn aan dit soort ondersteuning, werkt dat goed.”

De pilot is gestart

De leefstijlbegeleiding binnen het project van Hellende Daken is nog maar net begonnen. “We zijn in april gestart, dus het is nog te vroeg om conclusies te trekken. Ik heb nu een paar mensen twee keer gesproken. Anderen hebben net hun intake gehad. De verwachtingen zijn positief. Uit eerdere trajecten weet ik dat mensen in zes maanden tijd vaak 10 tot 15 kilo kunnen afvallen. Of dat ze echt merken dat ze beter slapen en meer energie hebben. Als mensen gemotiveerd zijn en kleine stappen durven zetten, dan kan er veel veranderen.”

Persoonlijke benadering

Er is één rode draad die door elk gesprek en elk traject loopt: de persoonlijke benadering. “Iedereen is anders. Maatwerk is dus belangrijk. Soms begint iemand enthousiast en raakt dan geblesseerd, bijvoorbeeld door een gebroken been. Ik ga nooit op de stoel van de arts zitten. Als iemand medische klachten heeft, verwijs ik altijd naar de huisarts of fysiotherapeut. Maar ik blijf wél kijken naar wat er wél kan, want ook kleine stappen zijn stappen vooruit.”

Een investering in jezelf

“Leefstijlcoaching is geen wondermiddel,” sluit Rita af. “Het vraagt inzet, tijd en motivatie. Maar met de juiste begeleiding, realistische doelen en een enthousiaste coach, is de kans op succes groot. Ik vind het geweldig om mensen te helpen hun doelen te bereiken. Als het lukt, ben ik net zo blij als zij.” ●

Lunchbox recepten

Hier zijn drie gezonde en makkelijke lunchbox-recepten speciaal voor dakdekkers. Ze zijn voedzaam, eenvoudig te bereiden en ideaal om mee te nemen!

1. Eiwitrijke Wrap met Kip & Avocado

Energieboost en spierherstel

Ingrediënten:

- 1 volkoren wrap
- 100 g gegrilde kipfilet (in reepjes)
- ½ avocado (in plakjes)
- Handje rucola
- 2 el Griekse yoghurt
- ½ tl mosterd
- Peper & zout naar smaak

Bereiding:

- Meng de Griekse yoghurt met mosterd, peper en zout.
- Besmeer de wrap met dit mengsel en beleg met kip, avocado en rucola.
- Rol de wrap stevig op en snijd doormidden.

Tip: Wikkel in bakpapier zodat de wrap stevig blijft in de lunchbox.

2. Krachtige Quinoasalade met Zalm & Noten

Langdurige energie en omega 3-vetten

Ingrediënten:

- 75 g gekookte quinoa
- 100 g gerookte zalm (in stukjes)
- ½ komkommer (in blokjes)
- ½ paprika (in reepjes)
- Handje walnoten
- 1 el olijfolie
- 1 tl citroensap
- Peper & zout naar smaak

Bereiding:

- Meng de quinoa met de groenten, zalm en walnoten.
 - Besprenkel met olijfolie en citroensap.
 - Breng op smaak met peper en zout.
- Tip:** Neem een vork mee zodat je overal gemakkelijk kunt eten!

3. Voedzame Omeletmuffins met groenten

Makkelijk mee te nemen en rijk aan eiwitten

Ingrediënten (voor 6 stuks):

- 4 eieren
- 50 ml melk
- ½ courgette (geraspt)
- ½ rode ui (gesnipperd)
- 50 g geraspte kaas
- Peper & zout naar smaak

Bereiding:

- Verwarm de oven voor op 180°C en vet een muffinvorm in.
- Klop de eieren los met melk, zout en peper.
- Voeg de groenten en kaas toe en verdeel het mengsel over de muffinvormpjes.
- Bak 20 minuten tot de muffins goudbruin zijn.

Tip: Maak ze de avond van tevoren, zodat je ze 's ochtends alleen hoeft in te pakken!

Terug op het dak: de verdwenen gele dakpannen van Jachtslot Mookerheide

EEN KASTEELRESTAURATIE IS NIETS ZONDER VAKMANSCHAP OP HET DAK. **BELANGRIJK ONDERDEEL BIJ DE RESTAURATIE VAN JACHTSLOT MOOKERHEIDE WAS DE ZOEKTOCHT NAAR DE ORIGINELE GELE DAKPANNEN.** DIE ZOEKTOCHT LEIDDE UITEINDELIJK NAAR EEN FABRIEK IN DUITSLAND, EN ZORGDE VOOR EEN EINDRESULTAAT DAT ERUITZIET ZOALS HET OOI ONTWERPEN WAS.

"Al jaren werk ik met kastelen, dus ik heb al heel veel bijzondere daken gedaan. Jachtslot Mookerheide is voor mij één van de allermooiste projecten", zegt Allan Lalji. Als dakspecialist bij dakdekkersbedrijf Gebr. Janssen BV was hij nauw betrokken bij de restauratie van dit unieke kasteel.

Kasteel met uitkijktoren

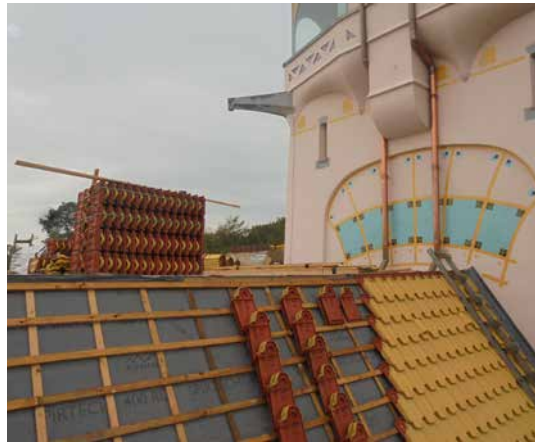
Even ten zuiden van Nijmegen ligt Jachtslot Mookerheide: een kasteel in art-nouveaustijl met een bijzonder verhaal. Dat verhaal begint aan het begin van de twintigste eeuw met Jan Jacob Luden, die op jonge leeftijd veel geld had geërfd. Hij kocht stukken van het natuurgebied Mookerheide, om er een jachtterrein van te maken. De jachtrechten waren echter in handen van de burgemeester. Omdat de burgemeester weigerde de jachtrechten af te staan, ontstond er een fikse ruzie. Jan Jacob liet een jachtslot op zijn grond bouwen met een uitkijktoren, zodat hij voortaan letterlijk op de burgemeester kon neerkijken. Het Jachtslot was in 1904 klaar. Jan Jacob woonde inmiddels vooral in Parijs, waar hij het leven van een vrijbouter leidde. Uit geldgebrek verkocht de familie het Jachtslot in 1910, voor veel minder dan wat de bouw had gekost. Jan Jacob Luden stierf straatarm.

Oude glorie herstellen

Aan Jachtslot Mookerheide is in de loop der jaren veel veranderd. Het was lange tijd een nonnenklooster en een meisjesinternaat, en later een hotel-restaurant. Voor dat nieuwe gebruik plaatste men er een groot bijgebouw naast en schilderde men binnen over de wandschilderingen heen. Toen het dak slechter werd zijn de gele dakpannen op het kasteel vervangen door bruin verglaasde Tuile du Nord-dakpannen. Zo zag het Jachtslot eruit tot aan de restauratie. In 2020-2023 werd het Jachtslot aan de binnen- en buitenkant zoveel mogelijk in zijn oude glorie hersteld. Hoofdaannemer Van Dinther Bouwbedrijf schakelde voor het dak Gebr. Janssen in. Allan vertelt: "We zagen al snel dat de dakpannen niet bij dit gebouw hoorden. We troffen nog wat brokstukken aan van de oorspronkelijke dakpannen en gingen op zoek naar een betrouwbare partij die de originele dakpannen kon leveren."

Zoektocht naar de gele dakpannen

"We wisten inmiddels dat er oorspronkelijk geel verglaasde Ludowici-pannen op het dak hadden gelegen", vervolgt Allan. Deze dakpannen werden tot aan de oorlog in Nijmegen gemaakt, maar sindsdien niet meer. "De mallen voor die dakpannen waren verdwenen. Ik ben gaan rondvragen of ze nog ergens bestonden. En ja, via-via kon ik achterhalen dat een kleine ambachtelijke fabriek in het Duitse Forst, een familiebedrijf

Allan Lalji

met de naam Ullrich, de originele mallen bleek te hebben. Zij konden de pannen voor ons maken. Dat gebeurde vrijwel helemaal met de hand: alles aan deze pannen is handwerk, behalve het persen. Ook het glazuren is met de hand gedaan. Je begrijpt dat het heel bijzonder was toen de dakpannen arriveerden. Ik heb ze zelf nageteld en laten opslaan in een afgesloten loods. Geen sprake van dat ik deze unieke pannen buiten op het werk zou laten staan!"

Zoveel schoonheid

Allan is erg onder de indruk van het Jachtslot. "Ik vind het werkelijk een prachtig kasteel. Ik heb er uren in rondgelopen om alles in me op te nemen. Als je ziet hoeveel details er zijn aangebracht door de vakmensen van toen, hoeveel schoonheid er in dit kasteel zit! Ik ben 25 jaar dak-dekker, loodgieter, timmerman en metselaar geweest. Op het laatst deed ik alleen nog kastelen. Elke keer ben ik weer vol bewondering voor het handwerk dat ik aantref. Het is zo jammer dat er steeds minder vakmensen zijn die deze technieken beheersen. Als wij er niet goed voor zorgen, gaat onze historische erfenis verloren."

Prachtige zwaan

Het vergt bijzondere expertise om kastelen te restaureren en te onderhouden, legt Allan uit. "Je moet goed weten wat je doet. Je mag niet zomaar iets veranderen, bij restauratie gaat het over het gebouw behouden of terugbrengen in de oorspronkelijke staat. Bij elk onderdeel moet je uitzoeken hoe iets in elkaar zit en waarom, bijvoorbeeld door oude foto's te bekijken. Nokvorsten en hoekkepers horen op de juiste wijze in de (tras-specie) cement te worden aangebracht en bevestigd worden zoals het historisch hoort. Uitgangspunt is telkens respect voor het gebouw. Tegen jonge mensen zou ik willen zeggen: dit is zo'n mooi beroep! Echt waar, restaureren geeft ontzettend veel voldoening. Je maakt iets weer mooi. Een lelijk eindje verandert door jouw werk in een prachtige zwaan." ●

'Als wij er niet goed voor zorgen, gaat onze historische erfenis verloren'

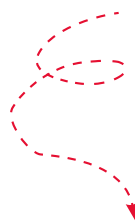
Werkdruk op het dak

Voel jij je wel eens boos of onzeker, vergeet je dingen of heb je het gevoel dat je je werk niet netjes kan afronden? Misschien heb je dan wel te maken met stress of een hoge werkdruk.

Stress is in basis iets positiefs. Het is een natuurlijke reactie van ons lichaam die we nodig hebben. Toch ervaren veel mensen negatieve gevolgen van stress.

Ga eens na of je onderstaande signalen herkent (bij jezelf of een collega). De signalen zijn verdeeld in psychische (mentale) signalen, lichamelijke signalen en signalen in gedrag.

Herken jij stress (bij jezelf of een collega)?

Psychische (mentale) signalen	Lichamelijke signalen	Signalen in gedrag
☐ Emoties niet meer onder controle ☐ Dingen vergeten ☐ Minder flexibel in gedachten ☐ Minder goed kunnen concentreren ☐ Van de hak op de tak springen ☐ Dingen niet afmaken ☐ Overzicht kwijtraken ☐ Opgejaagd gevoel ☐ Angstig gevoel ☐ Onzeker gevoel ☐ Niet meer kunnen genieten	☐ Darmproblemen ☐ Verhoogde spierspanning ☐ Hoge bloeddruk ☐ Versnelde ademhaling ☐ Hoofdpijn ☐ Slecht slapen ☐ Ontstekingen ☐ Verminderd afweersysteem ☐ Chronische ziektes ☐ Steeds en vaak moe ☐ Meer zweten ☐ Trillen	☐ Meer fouten maken ☐ Meer roken, alcohol of drugs gebruiken ☐ Verminderd libido hebben ☐ Sociale contacten vermijden ☐ Medicijnen gebruiken om te kalmeren of slapen ☐ Niet kunnen stilzitten ☐ Afwijkend eetgedrag vertonen

5 tips tegen werkdruk

1. Zorg goed voor jezelf!

Slaap en beweeg voldoende en eet gezond.

2. Maak je werk behapbaar

Deel grote klussen op in kleinere taken. Zo hou je overzicht en voel je sneller dat je iets af hebt.

3. Neem je pauze écht

Even zitten, een broodje eten en je hoofd leegmaken. Korte rustmomenten zorgen voor meer energie en minder fouten.

4. Praat erover

Met een collega of thuis. Praten lucht op en helpt je om er niet alleen mee te blijven zitten.

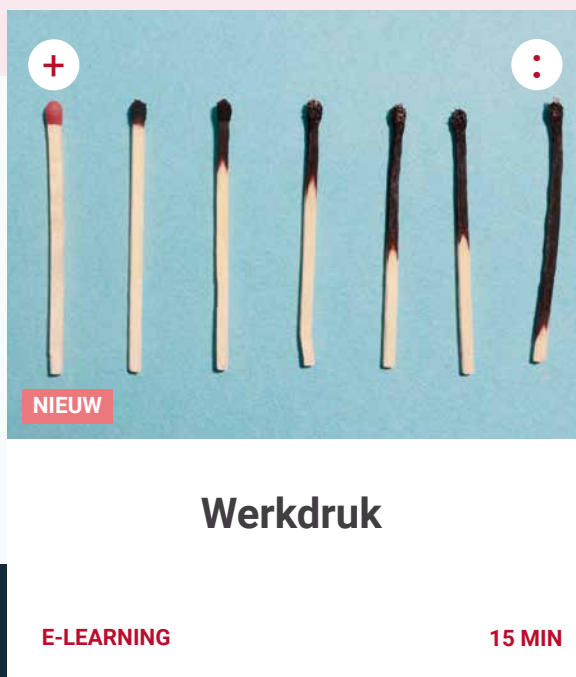
5. Maak de e-learning Werkdruk op de Hellende Daken Academy voor meer informatie en tips!

Benieuwd hoeveel werkdruk jij ervaart en wat je eraan kan doen?

Doe de test op: www.ikmoethimmelniks.nl

Last van stress of hoge werkdruk?

Tijd om er iets aan te doen!

Werkdruk is geen zwakte. Het is realiteit.

In de sector van hellende daken wordt er stevig gewerkt. Strakke deadlines, fysiek zwaar werk, en hoge verwachtingen. Dat voel je – in je schouders, in je hoofd, in je hele lijf. Daarom is er een speciale **e-learning over werkdruk** ontwikkeld, afgestemd op jouw werk in de hellende dakenbranche.

**HELLENDE
DAKEN** | PANNEN
RIET
LEI

- ✓ Leer wat stress is en wanneer stress negatief wordt
- ✓ Leer hoe je de negatieve gevolgen van stress herkent
- ✓ Krijg tips over het voorkomen of herstellen van de negatieve gevolgen van stress

Nu online

www.hellendedakenacademy.nl

- Heb je al eens ingelogd?
Klik dan op 'inloggen met e-mail'
- Log je voor het eerst in?
Klik op 'heb je een vouchercode'

Vul jouw vouchercode* en gegevens in > kies een wachtwoord > accepteer de voorwaarden > klik op 'registreren'

*vouchercode kwijt? Of problemen met inloggen? Mail naar info@hellendedaken.nl of bel ons op 085 - 489 9050

Neem ook meteen een kijkje bij de andere e-learnings en toolboxes op de Hellende Daken Academy. Bijvoorbeeld over gevaarlijke stoffen, steigers en meer.

“Werken met zink en lei vraagt om expertise op het hoogste niveau”

“ALS LEIDEKKER BEN JE GESPECIALISEERD IN EEN OUD AMBACHT EN WERK JE AAN DE MOOISTE PANDEN OP DE MOOISTE PLEKKEN”, VERTELT MAX HEGERAAT. EEN VAN DIE MOOIE PANDEN IS EEN HISTORISCH PAND IN HET CENTRUM VAN SCHAIJK, WAAR HEGERAAT LEIDEKKERSBEDRIJF EEN ZINKEN ROEVENDAK EN NATUURLEIEN OP AANBRACHT.

“Bij dit bijzondere project is alles door onze handen gegaan”, vertelt Max Hegeraat van Hegeraat Leidekkersbedrijf. “Wij hebben de werkzaamheden aan dit dak van A tot Z geregeld: de steigers, het houtwerk, het leiwerk, het loodwerk en het zink.”

Champions League

“Als leidekker speel je in de Champions League van de daken”, zegt Max. “Je werkt aan de mooiste panden op de mooiste plekken. Je bent gespecialiseerd in een oud ambacht en hebt telkens de taak om het dak van een uniek pand zo te maken dat het weer honderd jaar meegaat. Bij elk project kom je wel iets bijzonders tegen, iets waar je rekening mee moet houden of een oplossing voor moet bedenken. Dat doet een beroep op je expertise en creativiteit.”

Project Schaijk

In Schaijk renoveerde en restaureerde het leidekkersbedrijf het dak van een historisch pand in het centrum. “Het dak was helemaal op”, vertelt Max. Het dak is in het midden plat en loopt aan vier kanten schuin af. Het platte deel was oorspronkelijk gedekt met zink, maar in de jaren '80 of '90 was daarbovenop bitumen aangebracht. Max: “We zijn begonnen met alles te verwijderen: zowel het bitumen als het oude zink eronder. Ook het lattenwerk en sommige gordingen en spanten moesten verwijderd worden. Op enkele plekken was het houtwerk zo slecht dat het dak inzakte. We hebben vervolgens het dak opnieuw gemaakt zoals het oorspronkelijk was.”

Roevendak

Dat betekende onder meer: op het platte dak een roevendak aanbrengen. “Een roevendak is een historische vorm van een zinken dak”, licht Max toe. “Moderne zinken daken hebben smalle naden omdat het zink wordt gemaakt in de werkplaats met behulp van een felsmachine. Vroeger bestond deze felsmachine niet. Bij een roevendak zijn de naden daardoor grover dan bij een modern felsdak. Omdat je een

historisch pand wil herstellen zoals het was, kies je hier dus voor de oude manier: het realiseren van een roevendak.” Op het zink zijn zonnepanelen en airco's geplaatst. Ook daarbij speelde het leidekkersbedrijf een rol. “Die zijn in samenwerking met ons aangebracht door andere partijen. Wij regelden de doorvoeren voor de kabels en soldeerden kappen over de steunen van de zonnepanelen, zodat het dak ook daar waterdicht is. Met het oog op het onderhoud maakten we een mangat in het dak.”

Lammekoppen

“Als leidekker zijn wij de deskundige van het dak”, benadrukt Max. “Dus wij adviseerden de restauratie-architect over alles wat daarmee te maken had. Bijvoorbeeld over de dakkapellen. Er is aan de achterkant een dakkapel toegevoegd, aan de voorzijdes waren al twee dakkapellen.

De twee oude dakkapellen lekten langs de bovenranden van het metselwerk, dus wij hebben ze daar bekleed met lood om ze waterdicht te maken.” Een andere belangrijke keus was die voor de leisteen op de hellende delen. “De schuin aflopende dakdelen waren oorspronkelijk bedekt met leistenen met afgeschuinde hoeken. Die noem je lammekoppen. Wij kozen voor natuurleien uit de Spaanse Samaca-groeve, die wij daarna handmatig per lei hebben vermaakt tot het model lammekoppen.”

Ervaring overdragen

Jarenlange ervaring is voor zulke projecten van grote waarde, vertelt Max. “Waar het dak overgaat van zink naar lei zat oorspronkelijk lood. Wij hebben dat vervangen door zink. Van lood krijg je na verloop van tijd witte strepen over je dak. Maar zink oxideert niet, dus dan blijft het mooi. Dat soort dingen weet je als je jarenlang in het vak zit. Mijn vader richtte het bedrijf op in 1988 en werkt er sindsdien samen met mijn oom. Zij hebben alles al eens gezien en dragen hun ervaring aan ons over. Je kunt dit niet op school leren, dit ambacht leer je door mee te kijken met de mensen met decennia aan ervaring. Daarom zei ik dat je als leidekker in de Champions League speelt: je werkt op het hoogste niveau en hebt geen doorsnee vak, maar een unieke specialisatie.” ●

“Dit ambacht leer je door mee te kijken met mensen met decennia aan ervaring”

“Werk met plezier én met aandacht voor je lichaam”

ALS DAKDEKKER VRAAG JE VEEL VAN JE LICHAAM. DIE FYSIEKE BELASTING BRENGT RISICO'S MET ZICH MEE. BIJ GARDIEN-BEDRIJFSFYSIOTHERAPIE DOEN ZE ONDERZOEK NAAR HOE DE RISICO'S VERMINDERD KUNNEN WORDEN. **“GEEF AANDACHT AAN HÓE JE WERKT, DAN KAN JE ERVOOR ZORGEN DAT JE GEEN LICHAAMELIJKE KLACHTEN ONTWIKKELT.”**

“Het is zonde als je als dakdekker je vak niet kunt blijven doen omdat je chronische klachten hebt gekregen”, zegt Casper Overhaus, bedrijfsfysiotherapeut bij Gardien Bedrijfsfysiotherapie. “Om uit te zoeken hoe dakdekkers lichamelijke klachten kunnen voorkómen, doen wij een onderzoek in opdracht van Sociaal Fonds Hellende Daken.”

Zere schouders, armen en handen

Dakdekkers hebben een fysiek uitdagend beroep, waarbij ze vaak ver moeten reiken om ergens bij te kunnen en kracht moeten zetten met hun armen en handen. Bijvoorbeeld als rietdekkers de schroefdraden vastzetten met een zakkentrekker, of als leidekkers de leistenen op maat maken en aanbrengen op het dak. Casper: “Door dat soort repeterende handelingen krijgen dakdekkers vaak klachten aan schouders, armen, handen en rug. En omdat ze op het dak langdurig staan en steunen op hun knieën, ontstaan er ook vaak been- en knieklachten. Als je de fysieke belasting beheerst, kan je veel problemen voorkomen.”

Onderzoek op de werkplek

“Om een goed beeld te krijgen van de werkzaamheden en de fysieke belasting die daarmee gepaard gaat, bezoeken wij de

werkplek van pannendeckers, rietdekkers en leidekkers”, legt Casper uit. “We praten met de medewerkers over hun vak en kijken mee als ze aan het werk zijn. Daarnaast voeren we metingen uit. Zo zien we waar de risico's liggen. We zien vooral dat dakdekkers veel werken in belastende werkhoudingen van de schouders, armen en rug, en met handen en armen langdurig dezelfde bewegingen herhalen.”

Werk aanpassen

“Om de gesignaleerde knelpunten uit het onderzoek op te lossen, hanteren we de TOP-aanpak”, zegt Casper. “Er zijn Technische, Organisatorische en Persoonlijke oplossingen te bedenken. Om met de T te beginnen: je kan het werk lichter maken met technische hulpmiddelen. Dat gebeurt steeds meer. Ga maar na: vroeger droegen dakdekkers de materialen altijd zelf naar het dak met een ladder, nu worden de materialen vaak naar boven gebracht met een lift of een telescoopkladder. Bij veel projecten wordt nu met een steiger gewerkt: dat werkt natuurlijk prettiger dan met een ladder, en je hoeft niet steeds je ladder te verplaatsen.” Maar ondanks de moderne hulpmiddelen blijft het een ambacht waarbij je veel met de hand doet. Casper: “De O van TOP beduidt dat je kan kijken of je binnen het bedrijf het werk anders

kan organiseren: moeten werknemers langdurig bepaalde taken doen of kan je voor afwisseling zorgen, hoeveel pauzes zijn er?"

Blijf dichtbij

"De P tot slot: kan je persoonlijke aanpassingen doen aan hoe je als de dakdekker de handelingen uitvoert?", vervolgt Casper. "Een eerste tip aan dakdekkers is: werk zo veel mogelijk dicht bij je lichaam. Probeer niet met je armen ver te reiken. Zo voorkom je arm- en schouderklachten. Verplaats je trap of je dakstoeltje steeds, zodat je overal goed bij kan."

Dertig seconden pauze

Om bij bepaalde hoeken of delen van een dak te komen, moet je vaak werken in een belastende houding. Casper: "Kan het niet anders en moet je in een ongemakkelijke houding werken, blijf dan niet te lang in die houding, maar hou regelmatig korte onderbrekingen. Die hoeven niet lang te duren, dertig seconden is al genoeg. Neem even een andere houding aan en rek en strek. Het probleem bij belastende houdingen is dat je spieren continu aangespannen worden, waardoor de doorbloeding minder wordt en afvalstoffen slechter worden afgevoerd. Door tijdig van houding te veranderen en te bewegen,

komt de doorbloeding weer op gang. Doe dat voordat je lichaam pijn begint te doen."

Rechte polsen

"Een andere tip: werk zoveel mogelijk met rechte polsen. Voorkom dat je kracht moet zetten met een gebogen pols. Want als je kracht zet met je pols gebogen, heb je meer kans op polsklachten en klachten aan de pezen in je vingers en je onderarmen. Klachten als een carpaaltunnelsyndroom, tennisarm of golfers-elleboog kunnen zo ontstaan. Kortom: doe het werk in neutrale houdingen die zo min mogelijk belastend zijn, en let erop dat je tijdens het werk korte onderbrekingen inlast, dus kleine herstelmomenten buiten de reguliere pauzes om."

Aandacht voor je lichaam

"Voorkomen is beter dan genezen", benadrukt Casper. "Of je nu al jaren in het vak zit of net begint, voor iedereen loont het om gezond te werken. Dat betekent: werk niet alleen veilig en met inzet en plezier, maar werk ook altijd met aandacht voor je lichaam. Voorkom dat je lichamelijke klachten krijgt door fysieke overbelasting. Als je gezond werkt, hou je naast je werk energie over voor de andere dingen in het leven, en kan je je vak blijven uitoefenen tot aan je pensioen." ●

"Er zijn technische, organisatorische en persoonlijke oplossingen te bedenken"

Bijzonder rieten dak

“Dit dak vereiste veel vakmanschap”

MET EEN TECHNISCH HOOGSTANDJE OP EEN MODERNE VILLA IN KOOTWIJKERBROEK WON RIETDEKKERSBEDRIJF DE RIETDEKKER DIT JAAR DE EERSTE PRIJS VOOR HET BESTE RIETGEDEKTE PAND VAN NEDERLAND. EIGENAAR HENK-JAN VAN GINKEL IS TROTS: **“EEN RIETEN DAK MOET TOT IN DE PUNTJES KLOPPEN. STRAKKE LIJNEN, PERFECTE AANSLUITINGEN – DAARMEE LAAT JE VAKMANSCHAP ZIEN.”**

Henk-Jan van Ginkel is eigenaar van rietdekkersbedrijf De Rietdekker in het Gelderse Ederveen. “Ons uitgangspunt is altijd de klant”, vertelt hij. “Onze klanten willen, net als wij, iets heel moois maken van hun dak. Wij kunnen de klant bij alle beslissingen van A tot Z begeleiden. In onze showroom laten we voorbeelden zien van de isolatiemogelijkheden, de nokken, de verschillende stijlen. Zo kunnen we samen met de klanten afstemmen welke stijl bij hen past: wil

iemand een meer klassiek of juist hypermodern rieten dak? Welke nok en welke afwerking bij de dakkappen past bij dit huis?”

Eerste prijs

De Rietdekker won dit jaar de eerste prijs in de verkiezing van het beste rietgedekte pand van Nederland. De Vakfederatie Rietdekkers reikt die prijs elk jaar uit. Op de Bouwbeurs kon er op de stand van De Vakfederatie Rietdekkers gestemd worden en de prijs werd op de algemene ledenvergadering van De Vakfederatie uitgereikt. Henk-Jan vertelt: “Wij wonnen de prijs dit jaar met het dak op een villa in Kootwijkerbroek. Het gaat hierbij om nieuwbouwvilla met een zeer moderne vormgeving met enkele klassieke elementen. Het rieten dak sluit volledig aan bij die stijl, in de manier van dekken en in de keus van de

niet vakkundig, dan kan er een opening zichtbaar zijn op de knik. Wij hebben daar veel ervaring in en hebben het dak superstrak gemaakt.” Een goede rietdekker heeft de vaardigheden om een dak tot in de details te verzorgen, vertelt Henk-Jan. “Een rieten kap moet mooie, rechte lijnen hebben. De onderkant, de zijanten, de nok, alles moet perfect afgewerkt zijn. Daaraan zie je de kwaliteit van de rietdekker.”

Goed verzorgd

Het is overigens bepaald niet de eerste keer dat De Rietdekker wint: sinds 2011 heeft dit bedrijf zeven keer de eerste prijs gekregen voor het beste rietgedekte pand, en ook enkele keren de tweede en derde prijs. Henk-Jan: “Wij doen elk jaar ons best om te winnen. Ook voor de komende verkiezing weten we al welk project we willen indienen. Voor ons is deze prijs een bevestiging: we laten zien waar we voor staan. Dat doen we natuurlijk niet alleen met een prijs, maar met onze hele uitstraling. We houden onze bedrijfsauto's schoon, onze website ziet er goed onderhouden uit, onze showroom is netjes. Wij laten zien dat bij De Rietdekker alles tot in de puntjes verzorgd is.”

Geweldig vak

Rietdekkeren vraagt om vakmanschap. Henk-Jan: “Daarom is het belangrijk dat jonge mensen voor dit vak kiezen. Om ervoor te zorgen dat jonge mensen ons beroep leren kennen, geven we gastlessen op ambachtsscholen en nodigen we scholen uit om bij ons te komen kijken wat ons werk inhoudt. Zo willen we jonge mensen enthousiast maken. We hebben namelijk een schitterend beroep: je ziet direct resultaat van je werk en bent altijd in de buitenlucht. Als dat bij je past, is dit een geweldig vak. Je begint met bosjes riet en eindigt met een ontzettend mooi dak. Je voelt je trots op het dak dat jij hebt gemaakt en merkt dat de klant het waardeert.” ●

‘Het rieten dak sluit volledig aan bij de stijl van de villa’

materialen voor de nok en de zijanten. We zagen meteen hoe bijzonder dit project was, dus dienden we het in voor de verkiezing van de Vakfederatie Rietdekkers.”

Technisch hoogstandje

Dat deze villa heeft gewonnen, heeft voor een groot deel met de moeilijkheidsgraad te maken, vertelt Henk-Jan. “Het is technisch uitdagend om dit dak zo mooi met riet te dekken. Hierbij komt het echt aan op vakmanschap. De moeilijkheidsgraad zit hem in de vorm: het onderste deel is onderdeel van de gevel en verticaal, het bovenste deel is hellend. Tussen de twee delen zit een knik. Die knik netjes krijgen, dat is het moeilijkste wat er is op rietdekkersgebied. Je moet het verticale en het hellende deel goed laten aansluiten. Doe je dat

HELD OP SOKKEN

Het dak op met Florian Franken

“Dit werk gaat niet van een leien dakje.”

Wat begon als een nieuwsgierige blik achter de schermen, eindigde voor vlogger Florian Franken in een serie serieuze spierpijnen én een flinke dosis bewondering voor het dakdekkersvak. Hij liep een dag mee met rietdekker Job en leidekker Max. In juni staat een dag op het pannendak gepland. “Ik dacht: riet, lei of pannen, dat zal allemaal wel op elkaar lijken. Nou, echt niet dus,” lacht Florian.

Florian heeft sinds 2011 zijn bedrijf Florian TV Network. Hij werkt als acteur, videomaker, presentator en voice-over artiest. Voorafgaand aan zijn meeloopdagen had hij nauwelijks een beeld bij het ambacht. “Ik vond het vooral spannend om op grote hoogte te gaan werken!”

Mee met Job de rietdekker

Als eerste ging Florian in Blaricum het dak op met Job, een jonge rietdekker. “Het was fysiek zwaarder dan ik dacht. Ik heb spieren gebruikt waarvan ik niet wist dat ik ze had. En dan al dat gereedschap! Ik noemde één tool steeds een poffertjespan omdat ik de naam vergat. Het was een soort platte hamer waarmee je het riet egaal slaat.”

Op pad met Max de leidekker

Een paar dagen later ging hij in Grave op pad met leidekker Max. Dat bleek pas écht andere koek. “Bij riet dacht ik nog: als ik dit twee jaar doe, dan krijg ik het misschien wel onder de knie. Maar bij leien? Geen kans. Je moet punten uit de losse pols in een hoek slaan en dan

heel precies afbreken. Fascinerend, maar zo moeilijk! Echt: dit werk gaat niet van een leien dakje.”

Elke dag anders

Wat Florian vooral opviel, was de passie van de vakmannen. “Het was prachtig om Job te horen vertellen over zijn daken. Die zie ik nog wel eens zijn eigen rietdekkersbedrijf beginnen. Max is opgegroeid in het familiebedrijf van leidekkers. Hij draait als jonge gast al jaren mee in die kringen. Beiden straalden trots uit. Voor hen is geen dag en geen dak hetzelfde. Elke dag is een nieuwe uitdaging.”

Legpuzzel op hoogte

De dag met de pannendekker komt eraan en Florian kijkt er reikhalzend naar uit. “Ik vermoed dat het weer totaal anders is dan lei en riet. Misschien een soort legpuzzel op hoogte?” Zijn grootste inzicht tot nu toe: “Daken zijn overal, maar ik heb er nooit over nagedacht wie ze maakt. Je leert dit vak niet op school, maar van een leermeester én van heel veel vallen en opstaan* Het is écht een bijzonder ambacht.” ● www.floriantvnetwork.com

**Je leert dit vak niet op school, maar vooral in de praktijk van een leermeester of ervaren collega, aangevuld met e-learnings, toolboxes en instructiefilmpjes via de Hellende Daken Academy. Er is een BBL-opleiding dakdekker riet en er zijn vervolgopleidingen voor rietdekkers. Via SVG0-Gaan in de Bouw kun je vakmodules pannen- en leidekken volgen op verschillende niveaus.*

WIN EEN DRONE

BINNENKORT

**Werken in de Hellende Daken sector is
prachtig! En dat laten we graag zien!**

Doe je mee?

*Deze zomer worden er 3 video's gelanceerd
op de Hellende Daken Instagram.*

- 1** Ga naar de Hellende Daken Instagram en volg ons account!
- 2** Ga naar de pannen-, riet of lei video 'Held op Sokken' en like één van de video's
- 3** Tag een vriend(in), buurman, nichtje, neefje of collega die deze video ook moet zien!
- 4** Ben je ook zo trots op je werk en wil je extra kans maken? Deel de video in je Instagram story.

Brievenbuspakketje:

Deze zomer ontvangen alle medewerkers een pakketje met onder andere informatie over de winactie en Hellende Daken sokken.

Niet ontvangen?

Mail jouw gegevens naar
info@hellendedaken.nl

Van Ettekovens Rietdekkers:

Een familieverhaal van negen generaties

SINDS 1720 IS DE FAMILIE VAN ETTEKOVEN ACTIEF ALS RIETDEKKER. AL NEGEN GENERATIES LANG WORDT HET VAK VAN VADER OP ZOON DOORGEGEVEN. WILLEM VAN ETTEKOVEN WERKT IN HET FAMILIEBEDRIJF INMIDDELS SAMEN MET ZIJN DRIE ZOONS: MARIEN, JAN WILLEM EN NIELS. EEN VERHAAL VOL TRADITIE, HARD WERKEN EN LIEFDE VOOR HET AMBACHT.

In oude documenten die Willem vond op het internet staat Johannes van Ettekovens als eerste rietdekker van de familie genoemd. Hij werd op 6 oktober 1720 gedoopt, geboortedatum onbekend. Ook de vraag of hij toen al zelfstandig werkte of in dienst was, blijft waarschijnlijk voor altijd een onopgelost mysterie. "We zullen het nooit weten," stelt Willem.

'De jongens'

"Mijn vader zei altijd dat hij de zevende generatie was. Dan ben ik de achtste en mijn kinderen zijn de negende. En dan hopen we dat niemand zich vergist heeft met tellen!", lacht Willem. "Inmiddels is bevestigd dat dit klopt. Veel oude verhalen zijn verloren gegaan, maar vanaf de opa van mijn vader is er meer

bekend. Die werkte nog kort samen met mijn eigen opa, die jong overleed. Daarna zette mijn overgrootmoeder het bedrijf voort. Zij noemde de jonge rietdekkers altijd 'de jongens'; een naam die ik ook gebruik voor mijn zoons die nu in het bedrijf werken."

De waarde van het familiebedrijf

Zelf wist Willem niet meteen dat hij het bedrijf wilde overnemen. Tijdens zijn schooltijd ging hij weleens mee in de vakanties, maar pas op de havo begon hij serieus na te denken over de toekomst. In overleg met zijn mentor kwam het familiebedrijf ter sprake en de waarde die het kende binnen de gemeenschap. Willem begon op zijn zeventiende met werken. Hij stond nog een jaar op het dak met zijn opa van 85 en ook met zijn vader, die uiteindelijk op zijn 75e stopte. "Toen mijn vader een tijd uitviel door een blessure, kreeg ik meer verantwoordelijkheid. Vanaf dat moment wist ik dat ik dit wilde doen en stopte ik met het bekijken van vacatures," vertelt Willem.

De negende generatie

Drie van zijn vijf zoons werken inmiddels mee in het bedrijf. Marien en Jan Willem zijn mede-eigenaar, Niels werkt in loondienst. Eén zoon koos voor het hoveniersvak, zijn dochter werkt in het onderwijs en de jongste zoon zit op het mbo. "We groeiden op tussen het riet," zegt Niels. "We hielpen in de schuur en gingen steeds vaker mee het dak op. Daar is de liefde voor het vak ontstaan." Marien probeerde nog een baan bij een aannemersbedrijf, maar miste het buitenwerk

Willem: “Het rietdekken zit echt in het bloed!”

te veel. “Het rietdekken zit blijkbaar echt in het bloed!” vertelt een trotse Willem.

Kleine aanpassingen

De manier van werken veranderde veel door de jaren heen. “Mijn vader was wat meer behouden dan mijn opa; hij vond het allemaal wel prima gaan. Die ondernemersgeest heb ik van mijn opa,” lacht Willem. Door wat hij zag en ervaarde voerde Willem veranderingen door. Dat begon met kleine aanpassingen: een goede zaag, betere steigers, slimme hulpmiddelen. Niet om sneller te werken, ook niet per se om te groeien, maar om het werk fysiek minder zwaar te maken.

Kwalitatief riet

Jan Willem kent de verhalen over vroeger van zijn vader. “Werken zonder valbeveiliging,

op houten stellages zonder leuning. Nu is dat ondenkbaar.” Willem vult aan: “Ik wil dat mijn jongens veilig werken. Er zijn nooit ernstige ongelukken gebeurd, op de blessure van mijn vader na, en dat houden we graag zo.” Niet alleen de werkomstandigheden, ook het riet veranderde. Nederlands riet was ooit de standaard, maar werd in de jaren negentig minder van kwaliteit. Zijn vader gebruikte al wel eens riet uit Oostenrijk, zelf stapte Willem over op riet uit Turkije en later China. Toch voelde dat niet goed door de verhalen waarin China werd gelinkt aan kinderarbeid. Willem en zijn zoons kopen het Nederlandse riet nu zoveel mogelijk direct bij de rietelers, zodat ze weten waar het vandaan komt.

Met trots naar de toekomst

Bijna drie eeuwen vakmanschap zitten verweven in de naam Van Ettekoven Rietdekkers. Generatie na generatie wordt de liefde voor het rietdekken doorgegeven van vader op zoon, samen met een diepgewortelde trots. Marien glimlacht als hij vertelt over zijn overgrootvader: “Hij hoorde dat er in het dorp een huis was verkocht en werd verbouwd. Een huis met ons dak. Hij liep de tuin in om het werk van vroeger te bekijken. Toen de nieuwe eigenaar hem vroeg wat hij daar deed, antwoordde hij: ‘Ik kijk naar mijn dak.’” Die daken – soms al decennia oud – blijven altijd verbonden aan de familie. Ze vertellen het verhaal van hun handen, hun vak en hun naam. En met deze negende generatie lijkt de toekomst van dit familiebedrijf stevig verankerd. ●

www.vanettekovenrietdekkers.nl

“Ik zou dit best de rest van mijn leven willen doen.”

Van computerscherm naar rieten dak

Yanick (21) vond zijn plek als rietdekker

Yanick Vlieg is 21 jaar oud en werkt als rietdekker in het bedrijf van zijn oom: Van Drie en Vlieg. Dat is best bijzonder, want eerst studeerde hij ICT aan het hbo. Toch past het vak hem perfect en is hij blij dat hij niet meer hele dagen achter een computerscherm zit.

“Nadat ik met mijn hakken over de sloot het vwo heb gehaald, ben ik eerst ICT gaan proberen,” vertelt hij. “Maar dat vond ik echt niet leuk. De hele dag achter een computer zitten was niets voor mij. Aan het eind van de dag had ik het gevoel dat ik niks had gedaan.”

Gewoon begonnen

Nadat hij was gestopt met zijn studie nam Yanick een tussenjaar. Hij wist niet goed wat hij wilde. “Mijn oom is rietdekker en ik ging een keer met hem mee. Zo is het eigenlijk begonnen. Ik ben er gewoon ingerold. Zo gaat dat vaak met het vak van dakdekker. En nu ben ik blij, want ik zou dit best de rest van mijn leven willen doen.”

Buiten werken en iets maken

Wat Yanick vooral aanspreekt in het rietdekkeren, is dat hij buiten is en met zijn handen werkt. “Je ziet aan het eind van de dag wat je hebt gemaakt. Dat geeft een goed gevoel.” Het vak heeft hij in de praktijk geleerd. “Je begint gewoon. Je kijkt mee, je stelt vragen en na een tijdje weet je hoe het moet.” De eerste maanden vond hij het zwaar. “Ik ben best mager, dus het was fysiek pittig. ’s Avonds lag ik helemaal gesloopt op de bank. Nu ben ik eraan gewend. Ik sport zelfs na het werk.”

Leren van vaardigheden

Yanick is de jongste op het dak, maar voelt zich goed in het team. “Ik sta mijn mannetje; dat heb ik van huis uit meegekregen.”

Op de vraag of hij in de toekomst het bedrijf van zijn oom wil overnemen, reageert hij lachend: “Dat weet ik nog niet, we zien wel hoe het loopt. Nu wil ik me vooral richten op het leren van vaardigheden eromheen, zoals timmerwerk, metselen en aanleggen.” ●

Niels Engelberts:

“Je bouwt letterlijk iets op waar je later trots op kunt zijn”

Niels Engelberts (38) groeide op tussen de leien. Zijn opa begon het bedrijf, zijn vader zette het voort en Niels stapte na schooltijd vanzelfsprekend in. “Als kleine jongen ging ik al mee met pa, in vakanties. Vanaf mijn 21^e zit ik er fulltime in.” Inmiddels runt hij sinds drie jaar zelf het familiebedrijf, gespecialiseerd in traditioneel leidekken.

De keuze voor het vak was geen rationele afweging. “Ik wist vooral wat ik niet wilde: de hele dag achter een bureau zitten. Ik ben liever buiten, bezig met mijn handen.” Leidekken bleek een ambacht dat bij hem paste. “Je bouwt letterlijk iets op waar je later trots op kunt zijn. Als je over vijf jaar weer ergens langsrijdt, zie je: dat heb ik gemaakt.”

Met je poten in de klei

Niels leerde het vak niet uit boeken, maar van mensen. “Er is wel een opleiding, maar daar krijg je alleen de basis. Ik heb het vooral van m’n vader geleerd, en van collega’s. In de praktijk pas je het echt toe; je leert het met je poten in de klei.” Toen in een drukke periode meerdere collega’s tegelijk vertrokken, moest hij snel schakelen. “Toen ging ik gewoon zelf op het dak. Ik had geen keus. Dan leer je snel.”

Restauratie en respect voor het vak

Het bedrijf werkt veel op monumenten. “Dat is het mooiste. Je werkt aan iets ouds en maakt het weer als nieuw, maar dan wel in de stijl van toen.” Ook de samenwerking met andere

vakmensen spreekt hem aan. “De mensen die op restauratieprojecten werken, zijn vaak echte ambachtsmensen. Dat merk je in hoe ze praten, denken en werken. Dat is fijn.”

De volgende generatie?

Met zijn zoontje van twee is de vierde generatie al geboren. Toch voelt Niels geen druk. “Als hij het wil, mag hij het overnemen. Maar het moet uit hemzelf komen. Ik ga het hem niet opdringen. Ondernemen is soms ook best pittig.” Zelf blijft hij zolang mogelijk met plezier op het dak. “Zolang ik het leuk vind, ga ik door!” ●

www.engelberts-leidek.nl

Familiebedrijf Gebr. Janssen:

Veelzijdig, betrokken en specialistisch

HET FAMILIEBEDRIJF GEBR. JANSSEN UIT BEUGEN KENT EEN LANGE GESCHIEDENIS DIE TERUGGAAT TOT 1886. **DAARMEE IS HET AL BIJNA 140 JAAR EEN BEGRIIP IN DE REGIO EN VER DAARBUITEN.**

Wat begon als een eenmanszaak is inmiddels uitgegroeid tot een moderne onderneming met circa 160 medewerkers, twee werkmaatschappijen en een duidelijke focus op renovatie, restauratie en samenwerking binnen de bouwketen. Toch blijft de kern onveranderd: betrokkenheid, vakmanschap en familiewaarden. Wie met Robert van de Heuvel praat, hoort al snel dat het familiebedrijf in zijn DNA zit. "Ik ben er eigenlijk in opgegroeid," vertelt hij. "In mijn vrije uurtjes, in vakanties en avonden werkte ik mee op het dak of in de werkplaats." Op zijn tiende stond hij al op een dak. Toen nog vooral voor sloopwerk, sjouwwerk en de gezelligheid. Na zijn studie koos hij er bewust voor om in loondienst bij het familiebedrijf te gaan werken. "Ik heb toen alle disciplines binnen het bedrijf doorlopen."

Duidelijke rolverdeling

"Ik heb nooit een seconde spijt gehad van mijn beslissing om in het familiebedrijf te

gaan werken," vertelt Robert. Als Algemeen Directeur is hij verantwoordelijk voor het installatiebedrijf binnen de groep. Zijn broer Leo richt zich als Commercieel Directeur op de inkoop en commerciële activiteiten. De dakafdeling valt onder de dagelijkse leiding van Theo Huijbers, die al sinds 1986 bij het bedrijf werkt en sinds 2002 als Directeur Daken verantwoordelijk is voor uitvoering en aansturing. "Binnen het bedrijf heeft ieder zijn eigen verantwoordelijkheid," legt Robert uit. "Dat is eigenlijk al zo ingericht sinds de vorige generatie de leiding overdroeg. We zetten die structuur gewoon voort." Naast de drie directieleden – Robert, Leo en Theo – is er ook een financieel directeur die als aandeelhouder verbonden is aan het bedrijf: Peter van Houtum. Hij is, net als Theo, geen échte familie.

Groeispurt na de crisis

Hoewel Gebr. Janssen al decennialang een gevestigde naam is, maakte het bedrijf sinds 2014 een opvallende groeispurt. "Voor de financiële crisis hadden we zo'n 40 à 45 medewerkers. Inmiddels zijn dat er 160," aldus Robert. Die groei heeft meerdere oorzaken. Zo wist het bedrijf goed personeel te behouden en bleef het actief binnen de renovatiemarkt, vooral in samenwerking met woningcorporaties en onderhoudsbedrijven. Toch is het vinden van vakmensen een grote uitdaging. "Goede mensen zijn schaars," vertelt Robert. "We doen ons best om jonge mensen binnen te halen en op te leiden, maar dat is lastiger geworden. Zeker omdat het niet meer

Robert: “Ik heb nooit een seconde spijt gehad van mijn beslissing om in het familiebedrijf te gaan werken.”

vanzelfsprekend is dat familieleden instromen. Vroeger was dat anders.”

Werken in bouwteams

Een belangrijk kenmerk van de werkwijze van Gebr. Janssen is de nauwe samenwerking met andere partijen in renovatieprojecten. In plaats van als laatste schakel in de keten betrokken te worden, schuift het bedrijf steeds vaker al vroeg aan tafel. “We werken veel samen met onderhoudsaannemers en woningcorporaties,” vertelt Theo. “Dan kijken we samen naar de staat van een woningcomplex en bepalen we in overleg welke ingrepen nodig zijn, van dakvernieuwing tot gevelwerk.” Dat vraagt om kennis, afstemming en een open blik. “We kijken naar de uitstraling

die een woningstichting wenst, hoeveel impact werkzaamheden hebben op bewoners en hoe we het dak kunnen verbeteren of verduurzamen.” Binnen deze bouwteams denkt Gebr. Janssen mee over prijsvorming, planning en uitvoering; een aanpak die zorgt voor grip op kwaliteit én samenwerking.

Duurzaamheid en esthetiek

Duurzaamheid is daarbij een belangrijk aandachtspunt. Sinds 2020 kijkt Gebr. Janssen actief naar de inzet van biobased materialen en milieuvriendelijke oplossingen. De doelstelling is duidelijk: toekomstbestendige renovaties die 30 tot 50 jaar mee kunnen.

Toch blijft ook de esthetiek een rol spelen. “Een hellend dak met pannen is een mooi zicht,” zegt Theo. Zelf heeft hij een achtergrond in technisch tekenen bij een architectenbureau, wat zijn oog voor detail voedt. Dat esthetische komt tot uiting in bijzondere projecten, zoals de renovatie van het jachtslot in Mook, waar speciaal pannen werden nagemaakt die al tientallen jaren niet meer in productie waren.

Toekomst en opvolging

Hoewel er een nieuwe generatie Janssen-telgen is, werkt niemand van hen in het bedrijf. Robert, inmiddels 53, denkt nog niet actief na over de opvolging. “Het bedrijf is nu veel groter dan toen wij instapten. Toen kende iedereen elkaar, nu is dat anders. Dat maakt instromen voor jonge mensen uitdagender.” Toch blijft de familieband voelbaar in de structuur en de betrokkenheid van het bedrijf dat traditie combineert met vernieuwing. ●

Marc Rodrigus

Van koekenpan naar dakpan

Marc Rodrigus (42) ruilde zijn horecaverleden in voor een toekomst op het dak. Hij was al 18 jaar werkzaam in de horeca in Noord-Holland toen hij een nieuwe vriendin kreeg in Noord-Brabant. Hij verhuisde, zocht een baan met meer regelmaat en kwam via een goede vriend in aanraking met het dakdekkersvak. "Mijn vriendin gaf me een ultimatum," vertelt Marc, "en zei: 'Als je een serieuze relatie wilt, moet je stoppen met die onregelmatige uren.' Dus maakte ik een sprong naar de bouw op aanraden van een vriend. Het was oktober 2002. Het begon net koud en nat te worden, echte sneeuw winters toen nog. Hij zei: 'Als je deze periode overleeft, komt het goed.'"

Van keuken naar bouwplaats

Marc begon zonder enige ervaring: "Ik wist totaal van niks. Ze vroegen me schroeven te pakken en ik stond met lege handen." Maar hij leerde snel en werkte zich op. "Ik heb alles van de oude garde geleerd, ben intern opgeleid en heb mijn mbo-diploma's via het bedrijf behaald." Inmiddels is hij teamleider van een ploeg van vier tot vijf man. "Je krijgt veel vrijheid. Ik heb wel een baas, maar het voelt alsof ik zelfstandig werk."

Vrijheid en vakmanschap

"Wat ik het mooiste vind? De vrijheid, het buiten zijn, het werken met je handen. En de

technieken die ik geleerd heb als pannendekker, zie je bij de nieuwe generatie bijna niet meer terug. Dat maakt ons werk uniek." Toch ziet Marc ook veranderingen: "De bouw verandert snel. Met prefab dakconstructies komt er steeds minder traditioneel werk aan te pas. Dat vind ik soms jammer."

Gelukkig naar het werk

Hoewel hij ooit een aanbod kreeg om binnen te werken, koos hij bewust voor het dak. "Iedereen zei: waarom doe je dat niet, lekker warm binnen? Maar ik dacht: ik ben nog niet klaar met het dak. Het gaat erom dat ik gelukkig naar mijn werk ga. Dat kantoor kan me gestolen worden."

Nooit meer anders

Of hij dit werk tot zijn pensioen blijft doen, weet hij niet zeker. "Ik zou graag tot mijn zestigste doorgaan, maar als we echt tot ons 73e moeten werken, dan haak ik af," zegt hij. Dan, met een glimlach: "Eerst hield ik een koekenpan in mijn hand, nu een dakpan. En eerlijk? Ik wil niet meer anders." ●

Veiligheids- deskundige met een ❤️ voor motorrijden

Harold Schuurmans werkt als veiligheidsdeskundige bij Weijerseikhout. Hij ondersteunt leidinggevenden en teams op het gebied van veiligheid. Ondanks zijn serieuze functie, waarbij hij onder meer dakdekkers adviseert hoe zij zo veilig mogelijk kunnen werken, is hij buiten werktijd sinds acht jaar juist te vinden op de motor. Samen met zijn vriendin, die al 43 jaar rijdt.

“Elf jaar geleden leerde ik mijn vriendin kennen,” vertelt Harold. “Zij reed al lang, op zo’n grote Harley Davidson, en ik snapte de liefde voor die motoren niet zo. Totdat ik het acht jaar geleden zelf eens ging proberen op een nog grotere motor: een Indian. Nu ben ik verkocht! Maar niet alleen aan het rijden.”

Op twee wielen de wereld in

Harold en zijn vriendin zijn geen ‘jaarrijders’, maar zodra het weer het toelaat, trekken ze er samen op uit. Hun favoriete routes starten vaak in de omgeving van Arnhem, via Duitsland en de Veluwe, richting Harderwijk, Lelystad en Enkhuizen. “We vermijden snelwegen zo veel mogelijk en rijden ontspannen over provinciale wegen. Het gaat om genieten, niet om snelheid. Een rit van 300 kilometer in een dag is geen uitzondering.”

De kracht van community

Motorrijden is voor Harold méér dan een hobby. “Het is een levensstijl waarin kameraadschap centraal staat,” licht Harold toe. Overal waar ze komen, ontmoeten ze

“Het is een totaalbeleving: het rijden, de community, dat strakke leren pak, het geluid, de wind op je gezicht.”

gelijkgestemden. “Motorrijders groeten elkaar onderweg, maken gemakkelijk een praatje en bieden elkaar vaak onderdak. Er is een onzichtbare band.” Zo ontvangt Harold regelmatig motorrijders uit binnen- en buitenland, van mensen uit Oekraïne tot Spanjaarden op doorreis.

Strak in het leer

Naast het rijden houdt Harold ook van het customizen van zijn geliefde motor: het aanpassen van onderdelen, het vormgeven van een unieke stijl. Hij en zijn vriendin dragen leren outfits en genieten van alles wat te maken heeft met het motorrijdersbestaan. “Het is een totaalbeleving: het rijden, de community, dat strakke leren pak, het geluid, de wind op je gezicht.”

Boodschap voor beginnende rijders

In zijn advies aan jonge motorrijders komt de veiligheidsdeskundige tevoorschijn: “Het gaat niet om racen, maar om rijden. Wees voorzichtig. Sluit je aan bij de gemeenschap, ontdek de wegen en vind de rust in het motorrijden. Daar zit de echte waarde.” ●

“Het ambacht heeft mijn hart gestolen”

Bart Bogaerts over vijf generaties vakmanschap

WIE GOED OMHOOG KIJKT NAAR HET DAK VAN EEN KERK, KASTEEL OF ANDER MONUMENTAAL PAND, ZIET SOMS **EEN KLEIN METALEN SCHILDJE MET INITIALEN OF EEN FAMILIEWAPEN**, WAARMEE INWATEREN VAN HET DAK WORDT TEGENGEGAAN.

Het is de signatuur van een leidekkersbedrijf en het zou zomaar het familieteken van Bogaerts-van Nuland kunnen zijn. Al vijf generaties lang worden er bij leidekkers- en loodgietersbedrijf Bogaerts-van Nuland BV monumenten gerestaureerd, met respect voor traditie en het ambacht.

Sinds 2002 is Bart Bogaerts werkzaam binnen het bedrijf als leidekker/loodgieter en sinds 2017 staat hij aan het roer, samen met zijn vrouw Jessica die de boekhouding verzorgt. Hij is de vijfde generatie in een bijzonder familiebedrijf dat al sinds eind 19e eeuw een stille kracht vormt achter de mooiste daken van monumentale gebouwen in Nederland. Hoewel het officiële oprichtingsjaar op het briefpapier 1875 is, blijft het eerste hoofdstuk van de familiegeschiedenis in de mist van de

tijd gehuld. “Als dat echt zo is,” zegt Bart, “dan zouden we dit jaar eigenlijk 150 jaar bestaan.”

Een erfgoed van 150 jaar

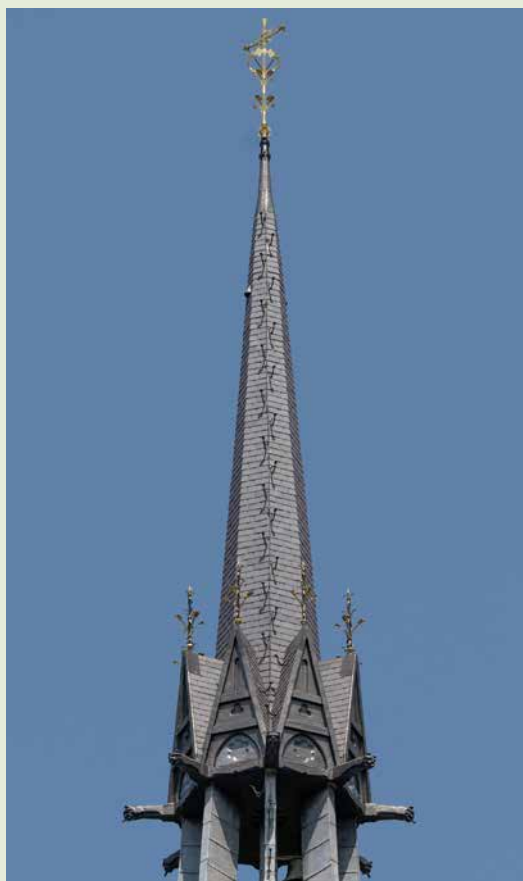
Wat wel zeker is: het begon bij zijn betovergrootvader Jan Baptist Bogaerts, die volgens oude archieven molenmaker was voordat hij het ambacht van leidekker oppakte. Via diens zoon Albert Felix Joseph Bogaerts – Barts overgrootvader – en vervolgens zijn opa, vader en tante, groeide het bedrijf uit tot een vaste naam in de wereld van monumentenrestauratie. Toch leek het er lange tijd op dat de traditie na vier generaties zou eindigen. “Mijn vader heeft misschien stiekem gehoopt dat ik het bedrijf zou voortzetten, maar op mijn vijftiende zag ik dat helemaal niet zitten,” vertelt Bart. “Ik wilde gewoon werken, niet per se met leien. Dus ging ik via een omweg de bouw in.”

Roeping

Maar het bloed kroop waar het niet gaan kon. Wat begon in 2002 als leerling leidekker/loodgieter, werd langzaam maar zeker een roeping. “Het ambacht heeft mijn hart gestolen. Het vak heeft me gegrepen.” Na het overlijden van zijn vader, eind 2005, nam Bart het besluit om naast zijn dagelijkse werkzaamheden op het dak een aannemersopleiding in de avonduren te gaan volgen om uiteindelijk het familiebedrijf alsnog voort te zetten.

De kers op de taart

Het werk dat Bart en zijn team doen, is allesbehalve standaard. Bogaerts-van Nuland

Bart: "Je bent niet zomaar bezig met leisteen, lood, koper en zink; **je bouwt mee aan geschiedenis.**"

BV specialiseert zich in restauraties van monumentale gebouwen. Van de imposante Sint-Servaasbasiliek in Maastricht tot de eeuwenoude Domkerk in Utrecht, van kastelen tot paleizen; daken die het stempel dragen van vakmanschap. "We maken de kers op de taart," zegt Bart trots. "Waar bij nieuwbouw vaak alles snel en functioneel moet, krijgen wij de tijd om iets écht moois te maken. Iets dat er over honderd jaar nog steeds ligt."

Kennis en precisie

"Leidekken is geen werk dat je 'even' doet," vervolgt Bart. "Het vereist kennis, precisie, gevoel voor materiaal en bovenal liefde voor het vak. Je hebt een lange adem nodig en geduld. We werken nog grotendeels met dezelfde technieken als vroeger. Het gereedschap is nauwelijks veranderd, maar natuurlijk

hebben we inmiddels te maken met moderne veiligheidseisen en betere manieren om materiaal naar boven te krijgen."

Traditie met een handtekening

Wat hun werk bijzonder maakt, is niet alleen de kwaliteit, maar ook de persoonlijke signatuur. Elk afgerond project wordt voorzien van een zogenaamd trotseerloodje: een klein, handgemaakt loden plaatje met het familie-embleem. Dat loodje wordt hoog op het dak geplaatst. Onzichtbaar voor de meeste mensen, maar een krachtig symbool van trots en toewijding. "Voor ons is dat een manier om te zeggen: wij waren hier. We hebben iets moois achtergelaten. In dit ambacht blijf je meestal je hele leven werken. Je bent niet zomaar bezig met leisteen, lood, koper en zink; je bouwt mee aan geschiedenis."

Een toekomst voor het verleden

Of er een zesde generatie in het familiebedrijf komt, is nog onduidelijk. "We hebben een zoon van bijna tien en een dochter van acht. Hen stimuleer ik vooral dat te gaan doen wat ze willen doen. Of dat nu in het familiebedrijf is of niet." Bart is met zijn 45 jaar nog helemaal niet bezig met toekomstzaken zoals opvolging en hij ziet ook uitdagingen die nu al aan de orde zijn. "Kennis van het ambacht verdwijnt langzaam uit het collectieve geheugen en goede vakmensen zijn schaars. Maar ik blijf hoopvol. Zolang er oude gebouwen zijn, is er werk te doen. En zolang er mensen zijn die die schoonheid willen behouden, zal er ambacht zijn." ●

www.bogaerts-van-nuland.nl

Veiliger, slimmer en lichter werken op het dak

Dit doet het SFHD voor dakdekkers

HOE ZORG JE ERVOOR DAT DAKDEKKERS HUN WERK JARENLANG GEZOND EN VEILIG KUNNEN BLIJVEN DOEN? DAAR BUIGT HET SOCIAAL FONDS HELLENDE DAKEN (SFHD) ZICH DAGELIJKS OVER. HET FONDS DENKT MEE OVER PRAKTISCHE OPLOSSINGEN EN GEEFT VOORLICHTING EN SUBSIDIE VOOR OPLEIDINGEN.

“Als je elke avond moe uit je werk komt, heb je je werk niet goed georganiseerd”, zegt Piet Jacobs van het Sociaal Fonds Hellende Daken (SFHD). “Bij het SFHD denken we mee over manieren om het werk steeds beter in te richten, zodat dakdekkers fit blijven.” Daarvoor werken er vier organisaties samen in het SFHD: de Vakfederatie Rietdekkers (VFR), de Nederlandse Vereniging van Leidekkers (NVVL), Gebouwschil Nederland (GNL) en de Landelijke Belangenvereniging (LBV). De bestuursleden van het SFHD vertegenwoordigen elk één van die organisaties: Piet Jacobs is van GNL, Marco Stavinga van de LBV, Willem van Ettekovon van de VFR en Piet Brand van de NVVL.

Onderzoeken hoe het beter kan

Om ervoor te zorgen dat dakdekkers zo lang mogelijk gezond blijven, laat het SFHD onderzoek doen naar hoe het werk beter en veiliger kan. Marco vertelt: “Om te weten wat daarbij belangrijk is, hebben wij rechtstreeks contact met de werkgevers én met de dakdekkers zelf. Sommige onderwerpen spelen bij iedereen op het dak, andere alleen binnen

een bepaalde beroepsgroep. Denk aan het stof dat vrijkomt bij het werken op rieten daken en het kwarts waar vooral de pannendekkers mee te maken hebben.” Piet vult aan: “Omdat we goed weten hoe het werk in de praktijk is, kunnen we concrete verbeteringen aanvoeren, bijvoorbeeld een manier waarop je nokvorsten stofvrij kunt slijpen. Of hoe je veilig werkt op hoogte, werkt met PUR-schuim of omgaat met een rolsteiger.”

Iedereen moet het weten

“Als we hebben vastgesteld hoe het werk gezonder of veiliger kan, is het belangrijk dat iedereen in de dakenbranche dat van ons hoort”, zegt Marco. “De werkgevers moeten het weten, zodat ze maatregelen voor hun personeel kunnen nemen. En de werknemers moeten het weten, zodat ze de maatregelen op de goede manier gaan gebruiken. We geven dus veel voorlichting, bijvoorbeeld via onze e-learnings en filmpjes op onze website. Vervolgens laten we de nieuwe manieren om veiliger te werken vastleggen in de regelgeving. Dan kan de arbeidsinspectie erop toezien dat het gebeurt.”

Steeds veiliger

Zo is er in de loop der jaren al veel verbeterd. Marco: “Er was een tijd dat het niet gewoon was om veiligheidsschoenen te dragen bij het werk. Nu draagt iedereen ze. Dat is stap

“Omdat wij weten hoe het werk in de praktijk is, kunnen we laten zien wat er beter kan”

voor stap veranderd. Mensen moeten wennen aan een verandering. Ze zeggen: ‘Ik heb het altijd zo gedaan!’ Ja, maar dat jij het zo doet, betekent niet dat het de meest veilige manier is.” Willem vertelt: “Vroeger heerste er in de bouw een macho-houding van ‘Ik ben te stoer voor veiligheidsmaatregelen’. Maar dat is aan het verdwijnen. Men beseft dat het om de eigen veiligheid gaat. Bijvoorbeeld: rietdekkers zeiden lange tijd dat de randbeveiliging bij ons werk in de weg zat, maar nu werken we er gewoon mee. Wennen kost tijd. Als je iets 21 keer gedaan hebt, komt het in je systeem en is het routine geworden.”

Minder sjouwen

Het werk op het dak is de afgelopen jaren niet alleen veiliger geworden, maar ook minder zwaar. Piet Brand: “Er zijn nu heel veel machines die helpen. Je kunt het werk van een pannendecker bijvoorbeeld zo inrichten dat je pas op het dak de pannen voor het

eerst aanraakt. Zulke hulpmiddelen zijn nu helemaal ingeburgerd. Een werkgever die gebruik maakt van deze hulpmiddelen is heel aantrekkelijk voor sollicitanten.”

Opleidingen

Marco: “Bij de huidige krapte in de arbeidsmarkt is het belangrijk dat mensen het werk op het dak aantrekkelijk vinden. Mensen kijken daarvoor naar het salaris, de arbeidsomstandigheden en het toekomstperspectief.” Bij toekomstperspectief gaat het over de vraag of werknemers zich kunnen blijven ontwikkelen. Piet Jacobs: “Opleidingen zijn belangrijk. Voor een werkgever betekent een opleiding dat zijn werknemers meer zelfstandig kunnen en minder fouten maken. En een werknemer ziet zijn talenten groeien: ‘Vroeger deed ik na wat iemand me voordeed, nu kan ik het aan een ander voordoen’, zei een cursist pas tegen mij.” Het Opleiding en Ontwikkelingsfonds Hellende Daken (OOHD) geeft subsidies voor diverse opleidingen.

Gezond blijven

“Zo zetten we ons elke dag ervoor in om het werk in onze sector steeds beter te maken”, zegt Piet Jacobs. “Ons doel is dat alle dakdekkers gezond de pensioengerechtigde leeftijd bereiken.” ●

HELLENDE DAKEN

PANNEN
RIET
LEI

Woordzoeker

Zoek de woorden uit de lijst en maak kans op een leuke prijs.

Stuur voor 1 september 2025 jouw antwoord naar info@hellendedaken.nl

H	W	I	N	D	V	E	E	R	L	E	T	L	B	
E	R	V	E	I	L	I	G	H	E	I	D	A	O	
L	N	E	N	O	K	R	O	L	I	T	T	D	U	
M	O	A	I	R	E	K	I	J	P	S	C	A	D	W
S	K	G	A	T	T	R	I	E	T	U	L	E	V	
E	V	N	N	R	A	A	O	T	E	R	K	R	A	
M	O	D	E	I	K	L	A	S	E	T	E	O	L	
T	R	O	A	K	L	W	O	M	N	S	D	N	E	
E	S	P	J	K	A	L	U	S	L	N	A	D	P	
I	T	E	V	A	P	H	E	O	I	O	K	E	A	
R	D	A	K	R	A	A	M	H	B	C	R	R	K	
D	A	K	S	P	A	A	N	I	K	P	A	D	K	
K	E	O	R	B	K	R	E	W	L	A	N	A	A	
K	K	A	A	H	M	R	O	T	S	K	D	K	D	

BOUWKRAAN

BOUWVAL

DAKHELLING

DAKKAPEL

DAKPAN

DAKRAAM

DAKRAND

DAKSPAAN

DEKLAT

HELM

ISOLATIE

KAPCONSTRUCTIE

KLI MHAKEN

LADDER

LEISTEEN

NOKROL

NOKVORST

ONDERDAK

RIET

RIETMES

ROLMAAT

SPIJKER

STORMHAAK

VEILIGHEID

WERKBROEK

WINDVEER

De overgebleven letters vormen de oplossing.

Oplossing:

— — — — — — — — — —

